

Σ Χ Ε Δ Ι Ο Ν Ο Μ Ο Υ

Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ «σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών» και λοιπές διατάξεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΣΤΑΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΣΥΛΟΥ

Άρθρο 1

Ίδρυση – Αποστολή

1. Στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη ιδρύεται ειδική αυτοτελής Υπηρεσία, με τίτλο «Υπηρεσία Ασύλου» και χωρική αρμοδιότητα που εκτείνεται σε όλη την επικράτεια. Η Υπηρεσία αυτή έχει ως αποστολή την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ασύλου και των λοιπών μορφών διεθνούς προστασίας των αλλοδαπών και ανιθαγενών, καθώς επίσης τη συμβολή στο σχεδιασμό και τη διαμόρφωση της εθνικής πολιτικής ασύλου.

2. Η Υπηρεσία Ασύλου, στο πλαίσιο της αποστολής της, είναι αρμόδια ιδίως για :

α. την υποστήριξη του σχεδιασμού και της χάραξης της πολιτικής της Χώρας όσον αφορά τη χορήγηση ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας καθώς και την παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης αυτής,

β. την παραλαβή, εξέταση και απόφαση σε α΄ βαθμό των αιτημάτων διεθνούς προστασίας,

γ. την ενημέρωση των αιτουμένων διεθνούς προστασίας όσον αφορά τη διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων, καθώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο αυτής,

δ. τη συγκέντρωση και αξιολόγηση πληροφοριών σχετικά με την οικονομική, κοινωνική και πολιτική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες προέλευσης των αλλοδαπών και τη διαρκή παρακολούθηση των εξελίξεων στις χώρες αυτές, σε συνεργασία με αρμόδιες για τον σκοπό αυτό άλλες ελληνικές αρχές ή αρχές της αλλοδαπής, ιδίως στο πλαίσιο σχετικών διεθνών συμφωνιών.

ε. τον εφοδιασμό των αιτούντων διεθνή προστασία αλλοδαπών, καθώς και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας με τα προβλεπόμενα νομιμοποιητικά και ταξιδιωτικά έγγραφα,

στ. τη διεκπεραίωση των αιτήσεων οικογενειακής επανένωσης προσφύγων

ζ. τη διευκόλυνση των αιτούντων σε ό,τι αφορά τις υλικές συνθήκες υποδοχής σε συνεργασία με άλλους συναρμόδιους φορείς,

η. την προετοιμασία νομοθετικών κειμένων και διοικητικών πράξεων σε θέματα αρμοδιότητάς της και

θ. την εν γένει συνεργασία με κρατικούς φορείς, ανεξάρτητες αρχές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνείς οργανισμούς για την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση της αποστολής της.

3. Η Υπηρεσία Ασύλου συγκροτείται από την Κεντρική Υπηρεσία και από τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου. Η Κεντρική Υπηρεσία προΐσταται των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου, προγραμματίζει, κατευθύνει, παρακολουθεί και ελέγχει τη δράση τους και εξασφαλίζει τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, συστήνονται Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου με έδρα την Αττική, τη Θεσσαλονίκη, την Αλεξανδρούπολη, την Ορεστιάδα, τα Ιωάννινα, τον Βόλο, την Πάτρα, το Ηράκλειο, τη Λέσβο, τη Χίο, τη Σάμο, τη Λέρο και τη Ρόδο. Η έναρξη λειτουργίας των συνιστωμένων με την παρούσα διάταξη Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη. Με την ίδια απόφαση κατανέμεται στα κατά τόπους Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου το προσωπικό που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου. Με απόφαση επίσης του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη μπορούν να δημιουργούνται αυτοτελή κλιμάκια των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου που εδρεύουν και λειτουργούν σε εγκαταστάσεις Κέντρων Πρώτης Υποδοχής ή συμμετέχουν σε κινητές ή έκτακτες Μονάδες Πρώτης Υποδοχής.

4. Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου διαρθρώνεται εσωτερικά στα εξής τμήματα :

α. Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Νομοθετικού Έργου, το οποίο μελετά, αξιολογεί προτάσεις και σχεδιάζει την πολιτική του ασύλου, υποβάλλει προτάσεις για τις αναγκαίες τροποποιήσεις και βελτιώσεις και καταρτίζει σχέδια νομοθετικών και εν γένει κανονιστικών κειμένων και εγκυκλίων, καθώς επίσης μεριμνά για την εκπροσώπηση της χώρας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

β. Τμήμα Συντονισμού, το οποίο συντονίζει τις ενέργειες των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου, μεριμνά για την επικοινωνία και συνεργασία με τις Μονάδες του Δικτύου Πρώτης Υποδοχής και με άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες Δημοσίου και με ανεξάρτητες αρχές καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών και επιχειρήσεις, τηρεί καταλόγους πιστοποιημένων φορέων, διερμηνέων και διαμεσολαβητών, παρακολουθεί την υλοποίηση της πολιτικής ασύλου της Χώρας από τα επιμέρους όργανα της Υπηρεσίας Ασύλου και τους συναρμόδιους φορείς και αρχές και συντάσσει σχετικά εκθέσεις προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη και την Διυπουργική Επιτροπή Μεταναστευτικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης.

γ. Τμήμα Ανθρωπίνου Δυναμικού και Διασφάλισης Ποιότητας, το οποίο διαχειρίζεται τα θέματα προσωπικού της Υπηρεσίας Ασύλου, οργανώνει την εκπαίδευση και συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού της Υπηρεσίας και μεριμνά για τη διασφάλιση της ποιότητας των διαδικασιών και παρεχομένων υπηρεσιών ασύλου.

δ. Τμήμα Διεθνούς Συνεργασίας και Τεκμηρίωσης, το οποίο αναζητά, συλλέγει, αξιολογεί και τηρεί πληροφορίες σχετικά με την πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση στις χώρες προέλευσης των αλλοδαπών σε συνεργασία με άλλες συναρμόδιες αρχές ή αντίστοιχες αρχές κρατών μελών Ε.Ε., στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών, δέχεται και διαβιβάζει αιτήματα ανάληψης ευθύνης, μεριμνά για την εφαρμογή του Κανονισμού 343/2003 του Συμβουλίου της Ε.Ε. ή άλλης συναφούς νομοθεσίας και συνεργάζεται με την Υπηρεσία του Δικτύου Πρώτης

Υποδοχής και άλλες συναρμόδιες κρατικές υπηρεσίες όσον αφορά στη λήψη, καταχώρηση και τήρηση αρχείων δακτυλικών αποτυπωμάτων των αιτούντων διεθνή προστασία.

ε. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης, το οποίο αναλαμβάνει τη γραμματειακή υποστήριξη της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου. Συλλέγει, επεξεργάζεται και τηρεί στατιστικά δεδομένα από τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, οργανώνει και παρακολουθεί το σύστημα μηχανοργάνωσης της Υπηρεσίας Ασύλου και μεριμνά για την κατάλληλη διασύνδεσή του με αρχεία τηρούμενα από άλλες υπηρεσίες του ίδιου ή άλλου Υπουργείου ή και άλλων αντιστοίχων αρχών κρατών μελών ΕΕ, στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών.

στ. Τμήμα Οικονομικών, το οποίο συντάσσει και εκτελεί τον προϋπολογισμό της Υπηρεσίας Ασύλου, διερευνά, συντάσσει προτάσεις και διαχειρίζεται τα Ευρωπαϊκά και άλλα προγράμματα χρηματοδότησης στον τομέα του ασύλου και διαχειρίζεται τις προμήθειες υλικού της Υπηρεσίας Ασύλου.

Άρθρο 2

Στελέχωση

1. Της Υπηρεσίας Ασύλου προϊστάται Διευθυντής, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, ύστερα από δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος, επί θητεία τριών ετών που μπορεί να ανανεώνεται. Ο Διευθυντής είναι προσωπικότητα εγνωσμένου κύρους, πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, με ειδικές γνώσεις στα θέματα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας και διοικητική εμπειρία. Ο Διευθυντής υποστηρίζεται από γραμματεία, στο πλαίσιο της οποίας λειτουργεί αυτοτελές Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων και Ενημέρωσης, το οποίο αναλαμβάνει και διεκπεραιώνει τα ζητήματα επικοινωνίας, ενημέρωσης του κοινού και δημοσίων σχέσεων.

2. Η Υπηρεσία Ασύλου στελεχώνεται από δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους, οι οποίοι αποσπώνται, μετατάσσονται ή μετακινούνται από υπηρεσίες του δημοσίου ή ν.π.δ.δ. ή από υπαλλήλους, οι οποίοι προσλαμβάνονται ως μόνιμοι ή με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, με την επιφύλαξη της παρ. 4 (α) του παρόντος.

3. Για τη στελέχωση της Κεντρικής Υπηρεσίας συνιστώνται οι εξής οργανικές θέσεις :

α. 25 θέσεις κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού.

β. 2 θέσεις κατηγορίας ΠΕ Πληροφορικής.

γ. 2 θέσεις κατηγορίας ΠΕ Επικοινωνίας και ΜΜΕ.

δ. 3 θέσεις κατηγορίας ΤΕ Πληροφορικής.

ε. 10 θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού.

στ. 10 θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού

Τα προσόντα του ειδικού επιστημονικού προσωπικού είναι τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 2 του π.δ.50/2001 (Α΄ - 39).

Για τον σκοπό της πλήρωσης όλων των παραπάνω θέσεων με ήδη υπηρετούν προσωπικό μπορεί να διενεργείται δημόσια πρόσκληση από τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου.

4. Για τη στελέχωση των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου συνιστώνται οι εξής οργανικές θέσεις :

α. 90 θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού. Από τον αριθμό αυτό έως 60 θέσεις πληρούνται με πρόσωπα που προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου τριετούς διάρκειας με δυνατότητα ανανέωσης. Οι λοιπές θέσεις πληρούνται με μετατάξεις, αποσπάσεις ή μετακινήσεις προσωπικού του δημοσίου ή ν.π.δ.δ.. Τα προσόντα του ειδικού επιστημονικού προσωπικού είναι τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 2 του π.δ.50/2001 (Α΄ - 39). Για τον σκοπό της πλήρωσης των εν λόγω θέσεων με ήδη υπηρετούν προσωπικό μπορεί να διενεργείται δημόσια πρόσκληση από τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου.

β. 90 θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού. Οι εν λόγω θέσεις πληρούνται με μετατάξεις, αποσπάσεις ή μετακινήσεις προσωπικού του δημοσίου ή ν.π.δ.δ.. Για τον σκοπό της πλήρωσης των εν λόγω θέσεων με ήδη υπηρετούν προσωπικό μπορεί να διενεργείται δημόσια πρόσκληση από τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου.

5. Οι αποσπασμένοι υπάλληλοι λαμβάνουν το μισθό και όλες τις τυχόν επιπλέον τακτικές αποδοχές, καθώς και όλα ανεξαιρέτως τα επιδόματα και λοιπές απολαβές της οργανικής τους θέσης, τα οποία εξακολουθούν να καταβάλλονται από την Υπηρεσία από την οποία αποσπώνται. Οι αποσπάσεις του προσωπικού για τη στελέχωση της Υπηρεσίας Ασύλου διενεργούνται και ανανεώνονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και του συναρμόδιου Υπουργού, μετά από πρόταση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, κατά παρέκκλιση από κάθε σχετική γενική ή ειδική διάταξη. Μετατάξεις προσωπικού που υπηρετεί σε καταργούμενους ή συγχωνευόμενους φορείς του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα προς την Υπηρεσία Ασύλου διενεργούνται κατά προτεραιότητα.

6. Στην Υπηρεσία Ασύλου λειτουργεί υπηρεσιακό συμβούλιο. Το υπηρεσιακό συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη από έναν Προϊστάμενο Τμήματος της Κεντρικής Υπηρεσίας, ως πρόεδρο, με αναπληρωτή του επίσης Προϊστάμενο Τμήματος της Κεντρικής Υπηρεσίας, δύο Προϊσταμένους Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου και δύο αιρετούς εκπροσώπους των υπαλλήλων της Υπηρεσίας Ασύλου με τους αναπληρωτές τους, ως μέλη.

7. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, οι Προϊστάμενοι των Τμημάτων της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου ορίζονται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, μετά από ανοικτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και σύμφωνα με κριτήρια επιλογής που προσδιορίζονται από τις διατάξεις του ν.3839/2010. Μετά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου εφαρμόζονται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

8. Τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με διερμηνείς, οι οποίοι διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα και επιλέγονται από σχετικό κατάλογο που καταρτίζει η Κεντρική Υπηρεσία, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της. Οι διερμηνείς αποζημιώνονται με δελτίο παροχής υπηρεσιών ή με ωριαία αποζημίωση.

9. Σε περίπτωση που η αποτελεσματική λειτουργία Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου κωλύεται λόγω της απουσίας επαρκούς κατάλληλου προσωπικού ή λόγω υπερβάλλοντος αριθμού υποβαλλομένων αιτημάτων, η διεκπεραίωση επιμέρους έργων του Γραφείου μπορεί να ανατίθεται για ορισμένο χρόνο με βάση τις κείμενες διατάξεις περί δημοσίου λογιστικού σε φορείς της κοινωνίας των πολιτών, που ανταποκρίνονται στις κατάλληλες προδιαγραφές ποιότητας και ασφαλείας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη προσδιορίζονται οι ειδικότεροι όροι προδιαγραφών ποιότητας και ασφαλείας που θα πρέπει να πληρούν φορείς της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και τα επιμέρους έργα Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου που δύναται να τους ανατεθούν. Με την ίδια απόφαση μπορεί να ιδρύεται στην Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου Μητρώο τέτοιων φορέων, καθώς και να ορίζονται οι ειδικότεροι όροι εγγραφής σε αυτό, προκειμένης της πιστοποίησης ότι ο εγγραφόμενος φορέας ανταποκρίνεται στις ελάχιστες αναγκαίες προδιαγραφές.

Άρθρο 3

Ανεξάρτητη Αρχή Προσφυγών

1. Στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη συνιστάται Ανεξάρτητη Αρχή Προσφυγών, η οποία εξετάζει τις προσφυγές αιτούντων διεθνούς προστασίας κατά αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου.

2. Στο πλαίσιο της Αρχής λειτουργούν μία ή περισσότερες τριμελείς Επιτροπές Προσφυγών, που συγκροτούνται, ανάλογα με τον αριθμό των υποβαλλομένων προσφυγών, με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη επί τηθεία δύο ετών με δυνατότητα ανανέωσης. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η χωρική τους αρμοδιότητα. Σε περίπτωση ιδιαίτερου φόρτου οι Επιτροπές Προσφυγών μπορούν, με απόφαση του Προέδρου τους, να λειτουργούν εκ παραλλήλου και με δεύτερη σύνθεση, στην οποία συμμετέχουν τα αναπληρωματικά μέλη τους.

3. Οι Επιτροπές Προσφυγών απαρτίζονται από ένα πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, με εξειδίκευση ή εμπειρία στο προσφυγικό δίκαιο ή/και στο δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ως πρόεδρο, έναν εκπρόσωπο της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες ή πρόσωπο που υποδεικνύεται από αυτήν και έναν νομικό, πολιτικό ή κοινωνικό επιστήμονα με εξειδικευμένες γνώσεις στα ζητήματα διεθνούς προστασίας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ως μέλη, με τους αναπληρωτές τους. Ο πρόεδρος και το τρίτο μέλος της Επιτροπής, καθώς και οι αναπληρωτές τους, επιλέγονται από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη από σχετικό κατάλογο που καταρτίζεται από την Εθνική Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας της.

4. Τα μέλη των Επιτροπών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Στον πρόεδρο και τα μέλη των Επιτροπών αυτών καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη. Η αποζημίωση των εκπροσώπων της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες καταβάλλεται στο φορέα αυτόν. Δικηγόροι που τυχόν ορίζονται ως μέλη των ως άνω Επιτροπών δεν αναλαμβάνουν υποθέσεις πολιτών τρίτων χωρών που αφορούν υποθέσεις μετανάστευσης ή διεθνούς προστασίας, ούτε τους εκπροσωπούν ενώπιον των αρχών. Η ανάληψη τέτοιας δραστηριότητας συνεπάγεται την αυτοδίκαιη έκπτωσή τους από τη θέση του μέλους της ως άνω Επιτροπής.

5. Στην Αρχή Προσφυγών ορίζεται Διευθυντής, κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, ο οποίος προΐσταται της Γραμματείας της Αρχής και μεριμνά για την διευκόλυνση του έργου των Επιτροπών. Ο Διευθυντής της Γραμματείας ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, ύστερα από δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος προς υπηρεσίες του δημοσίου και ν.π.δ.δ..

6. Για τη στελέχωση της Γραμματείας της Αρχής Προσφυγών συνιστώνται :

α. 8 θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, ως εμπειρογνώμονες-εισηγητές. Τα προσόντα του ειδικού επιστημονικού προσωπικού είναι τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 2 του π.δ.50/2001 (Α' - 39).

β. 5 θέσεις ΔΕ Διοικητικού-Οικονομικού, ως γραμματείς.

7. Για την πλήρωση των θέσεων της παρ. 6 του παρόντος μπορούν να μετατάσσονται, να αποσπώνται ή να μετακινούνται υπάλληλοι από δημόσιες υπηρεσίες ή ν.π.δ.δ.. Για τον σκοπό της πλήρωσης όλων των παραπάνω θέσεων με ήδη υπηρετούν προσωπικό μπορεί να διενεργείται δημόσια πρόσκληση από τον Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών.

8. Η Αρχή Προσφυγών εδρεύει στην έδρα της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου, η οποία της παρέχει την αναγκαία διοικητική υποστήριξη για την εύρυθμη λειτουργία της. Οι δαπάνες λειτουργίας της Αρχής καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της Υπηρεσίας Ασύλου.

Άρθρο 4

Προϋπολογισμός – οικονομική διαχείριση – προμήθειες – στέγαση Υπηρεσιών

1. Η Υπηρεσία Ασύλου έχει ίδιο προϋπολογισμό ως ειδικός φορέας του προϋπολογισμού του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, όπου εγγράφονται οι πιστώσεις για την αντιμετώπιση των αναγκών λειτουργίας των Υπηρεσιών της και του προσωπικού της. Ειδικότερα, εγγράφονται πιστώσεις που αφορούν σε δαπάνες για :

α. συντήρηση και επισκευή των οικημάτων του Δημοσίου, στα οποία στεγάζονται οι Υπηρεσίες Ασύλου και καταβολή μισθωμάτων για τα οικήματα που δεν ανήκουν στο Δημόσιο,

β. αγορά, μίσθωση, επισκευή και συντήρηση κάθε είδους υλικοτεχνικού εξοπλισμού,

γ. αποδοχές του προσωπικού που δεν μισθοδοτείται από τις υπηρεσίες από τις οποίες έχει αποσπαστεί, τυχόν αμοιβές υπερωριακής απασχόλησης, αποζημιώσεις μελών των επιτροπών προσφυγών, αμοιβές υπηρεσιών διερμηνείας, οδοιπορικά έξοδα και άλλες συναφείς αποζημιώσεις,

δ. λειτουργικά έξοδα, έξοδα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του προσωπικού και

ε. διενέργεια μελετών ή ερευνών επί θεμάτων αρμοδιότητας της Υπηρεσίας

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη, εγγράφονται στον προϋπολογισμό της προηγούμενης παραγράφου και δαπάνες, πέραν από εκείνες που διαλαμβάνονται σε αυτήν, οι οποίες είναι αναγκαίες για τη λειτουργία των Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Ασύλου. Στον προϋπολογισμό της Υπηρεσίας Ασύλου εγγράφονται με όμοια κοινή απόφαση ιδίως ποσά για την ανάθεση σε φορείς της κοινωνίας των πολιτών έργων των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου.

3. Στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων προβλέπονται οι πιστώσεις για την ανέγερση κτιρίων και τον εξοπλισμό Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Ασύλου, στο πλαίσιο των εγκρινόμενων ετήσιων πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού.

4. Για την αντιμετώπιση των τακτικών δαπανών της Υπηρεσίας Ασύλου συνιστάται στην Κεντρική Υπηρεσία πάγια προκαταβολή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 του ν.2362/1995 (Α' - 247).

5. Η οικονομική διαχείριση της Υπηρεσίας Ασύλου ασκείται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της, και οι δαπάνες πραγματοποιούνται, ελέγχονται, εκκαθαρίζονται και εντέλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις περί δημοσίου λογιστικού.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη ρυθμίζονται ειδικά θέματα διαχείρισης υλικού, χρημάτων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

7. Οι Υπηρεσίες Ασύλου στεγάζονται σε κτίρια του Δημοσίου ή των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης που παραχωρούνται ή σε ιδιωτικά κτίρια που μισθώνονται με δαπάνες του Δημοσίου.

8. Ακίνητα του Δημοσίου μπορεί να παραχωρούνται κατά χρήση δωρεάν από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.973/1979 (Α' - 226), για την αντιμετώπιση των στεγαστικών αναγκών των Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Ασύλου. Η επισκευή, συντήρηση, επέκταση ή διαρρύθμιση κτιριακών εγκαταστάσεων του Δημοσίου όπου στεγάζονται Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Ασύλου, γίνονται με μέριμνα των τεχνικών υπηρεσιών των κατά τόπους Περιφερειών, ύστερα από πρόταση των στεγαζόμενων Υπηρεσιών.

Άρθρο 5

Γενικές και εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Στο προσωπικό της Υπηρεσίας Ασύλου και της Αρχής Προσφυγών παρέχεται η αναγκαία εκπαίδευση από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους αρμόδιους φορείς, ιδίως δε κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη μπορεί, και κατά τροποποίηση των διατάξεων του παρόντος νόμου, να ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την ίδρυση, κατάργηση, οργάνωση, λειτουργία, την έδρα και τις επιμέρους αρμοδιότητες της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου, καθώς και τα καθήκοντα του προσωπικού.

3. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Εξωτερικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Προστασίας του Πολίτη ρυθμίζονται οι διαδικασίες υποδοχής αιτούντων διεθνή προστασία, εξέτασης αιτημάτων διεθνούς προστασίας και αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα ή χορήγησης του καθεστώτος δικαιούχου επικουρικής προστασίας ή ανθρωπιστικού καθεστώτος, του περιεχομένου των καθεστώτων αυτών και της παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών. Με το ίδιο διάταγμα ρυθμίζεται η διαδικασία εξέτασης των εκκρεμών αιτήσεων διεθνούς προστασίας ή προσφυγών κατά την έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου και της Αρχής Προσφυγών.

4. Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη εκδίδεται Κανονισμός Λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου, μετά από Πρόταση του Διευθυντή της, και Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών, μετά από πρόταση του Διευθυντή της και των Προέδρων των Επιτροπών.

5. Η έναρξη λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου και της Αρχής Προσφυγών ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, το αργότερο εντός 12μήνου από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄**ΣΥΣΤΑΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΡΩΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ****Άρθρο 6****Ίδρυση και αποστολή**

Για την αποτελεσματική διαχείριση των ροών των παρανόμως εισερχομένων στη Χώρα υπηκόων τρίτων χωρών ιδρύεται στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη ειδική αυτοτελής Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής. Αποστολή της Υπηρεσίας είναι να διασφαλίζει την άρτια και ταχεία υπαγωγή των προσώπων αυτών σε διαδικασίες πρώτης υποδοχής υπό συνθήκες σεβασμού της αξιοπρέπειάς τους.

Άρθρο 7**Διαδικασίες Πρώτης Υποδοχής**

Σε διαδικασίες πρώτης υποδοχής υποβάλλονται όλοι οι υπήκοοι τρίτων χωρών που συλλαμβάνονται να εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα. Οι διαδικασίες πρώτης υποδοχής περιλαμβάνουν :

- α.** την εξακρίβωση της ταυτότητας και της ιθαγένειας των υπηκόων τρίτης χώρας,
- β.** την καταγραφή τους και τη σχετική ενημέρωση των προβλεπομένων από τον νόμο αρχείων,
- γ.** τον ιατρικό τους έλεγχο και την παροχή της τυχόν αναγκαίας περίθαλψης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης,
- δ.** την κατάλληλη ενημέρωσή τους για τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελούν καθώς και για τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους, ιδίως δε για τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να υπαχθούν σε καθεστώς διεθνούς προστασίας και
- ε.** τον εντοπισμό μεταξύ αυτών όσων τυχόν δικαιούνται διεθνούς προστασίας ή ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και τον διαχωρισμό προκειμένου να υποβληθούν στη κατά περίπτωση προσήκουσα νόμιμη μεταχείριση.

Άρθρο 8**Οργάνωση - Λειτουργία**

1. Η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής συγκροτείται από την Κεντρική Υπηρεσία και τις περιφερειακές υπηρεσίες των Κέντρων Πρώτης Υποδοχής και των εκτάκτων ή κινητών Μονάδων Πρώτης Υποδοχής.

2. Η Κεντρική Υπηρεσία προϊστάται των περιφερειακών υπηρεσιών, προγραμματίζει, κατευθύνει, παρακολουθεί και ελέγχει τη δράση τους και εξασφαλίζει τις αναγκαίες προϋποθέσεις και πόρους για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Για τον σκοπό αυτό η Κεντρική Υπηρεσία μπορεί να

αναπτύσσει διεθνείς συνεργασίες ιδίως με αλλοδαπές αρχές και φορείς κρατών μελών ΕΕ συναφούς με αυτό αρμοδιότητας καθώς και να καταρτίζει προτάσεις και να συμμετέχει αυτοτελώς ή από κοινού με άλλους δημόσιους φορείς ή φορείς της κοινωνίας των πολιτών σε προγράμματα και δράσεις χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ.

3. Οι διαδικασίες ιατροκοινωνικής διάγνωσης καταρτίζονται με απόφαση του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ο συντονισμός των ιατρικών και ψυχοκοινωνικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων της παραπομπής των δικαιούχων σε δομές υποστήριξης και φιλοξενίας υπάγεται στο Γενικό Γραμματέα Πρόνοιας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

4. Τα Κέντρα Πρώτης Υποδοχής λειτουργούν σε επιλεγμένα σημεία της Χώρας, με βάση τις ανάγκες που δημιουργεί η σταθερή ροή παρανόμως εισερχομένων σε αυτήν. Ιδρύονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη η οποία ορίζει την χωρική τους αρμοδιότητα. Με ίδια απόφαση κατανέμονται μεταξύ των υφισταμένων Κέντρων Πρώτης Υποδοχής οι θέσεις προσωπικού που συνιστώνται για τις περιφερειακές υπηρεσίες Πρώτης Υποδοχής. Περιφερειακές μονάδες Πρώτης Υποδοχής μπορεί να λειτουργούν σε οποιαδήποτε πολεοδομική περιοχή πλην όσων χαρακτηρίζονται ως περιοχές αμιγούς κατοικίας.

5. Εφόσον σε ορισμένη περιοχή της Χώρας που δεν καλύπτεται από την χωρική αρμοδιότητα υφισταμένου Κέντρου Πρώτης Υποδοχής παρατηρείται αξιόλογη ροή παρανόμως εισερχομένων υπηκόων τρίτων χωρών, ή αν υφιστάμενο Κέντρο Πρώτης Υποδοχής δεν επαρκεί για την κάλυψη της εντεινόμενης ροής ή αν παρίσταται συνήθης ανάγκη να υποβάλλονται οι παρανόμως εισελθόντες σε διαδικασίες πρώτης υποδοχής σε περιοχή που επιβάλλει την επιτόπια πρόσβαση των υπηρεσιών πρώτης υποδοχής, με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη μπορεί να συστήνεται έκτακτη ή κινητή Μονάδα Πρώτης Υποδοχής.

6. Η Κεντρική Υπηρεσία διαθέτει ίδιο προϋπολογισμό ως ειδικός φορέας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη ρυθμίζονται θέματα πόρων, χρηματοδότησης των ΚΕ.Π.Υ και των Κέντρων Κράτησης και διαχείρισης του προϋπολογισμού τους.

7. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Οικονομίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Προστασίας του Πολίτη ρυθμίζεται ειδικότερα η οργάνωση των κεντρικών και περιφερειακών υπηρεσιών Πρώτης Υποδοχής και συνιστώνται οι θέσεις που είναι αναγκαίες για την αποτελεσματική λειτουργία τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Προστασίας του Πολίτη εκδίδεται ο Γενικός Κανονισμός Λειτουργίας των Κέντρων και των Μονάδων Πρώτης Υποδοχής και ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες των σχετικών διαδικασιών ενώ ο Κανονισμός Λειτουργίας της Κεντρικής Υπηρεσίας εκδίδεται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.

8. Για την κάλυψη αναγκών των ΚΕ.Π.Υ είναι δυνατή η μίσθωση υπηρεσιών ή έργου, η δαπάνη της οποίας μπορεί να καλύπτεται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους.

Άρθρο 9

Στελέχωση

1. Της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής προϊστάται Διευθυντής, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, ύστερα από δημόσια πρόσκληση, με θητεία τριών ετών που μπορεί να ανανεώνεται. Ο Διευθυντής είναι προσωπικότητα εγνωσμένου κύρους, πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, με ειδικές γνώσεις στα θέματα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας και διοικητική εμπειρία. Ο Διευθυντής υποστηρίζεται από γραμματεία.

2. Την θέση του επικεφαλής των Κέντρων και των Μονάδων Πρώτης Υποδοχής καταλαμβάνουν τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι του δημοσίου ή ν.π.δ.δ. με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που επιλέγονται μετά από δημόσια πρόσκληση, με θητεία τριών ετών που μπορεί να ανανεώνεται.

3. Η Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής στελεχώνεται από προσωπικό που αποσπάται, μετατάσσεται ή μετακινείται από υπηρεσίες του δημοσίου ή ν.π.δ.δ. ή από υπαλλήλους και ειδικό επιστημονικό προσωπικό, οι οποίοι προσλαμβάνονται ως με σύμβαση εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Οι αποσπάσεις του προσωπικού για τη στελέχωση της Υπηρεσίας Ασύλου διενεργούνται και ανανεώνονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και του συναρμόδιου Υπουργού, μετά από πρόταση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, κατά παρέκκλιση από κάθε σχετική γενική ή ειδική διάταξη. Μετατάξεις προσωπικού που υπηρετεί σε καταργούμενους ή συγχωνευόμενους φορείς του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα προς την Υπηρεσία Ασύλου διενεργούνται κατά προτεραιότητα.

4. Οι Μονάδες Πρώτης Υποδοχής μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με διεργηείς, οι οποίοι διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα και επιλέγονται από σχετικό κατάλογο που καταρτίζει η Κεντρική Υπηρεσία, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της. Οι διεργηείς αποζημιώνονται με δελτίο παροχής υπηρεσιών ή με ωριαία αποζημίωση.

5. Σε περίπτωση που η αποτελεσματική λειτουργία Κέντρου Πρώτης Υποδοχής κωλύεται λόγω της έλλειψης επαρκούς ή κατάλληλου προσωπικού ή λόγω υπερβάλλοντος αριθμού υποβαλλομένων αιτημάτων, η διεκπεραίωση επιμέρους διαδικασιών υποδοχής μπορεί να ανατίθεται για ορισμένο χρόνο με βάση τις κείμενες διατάξεις περί δημοσίου λογιστικού σε φορείς της κοινωνίας των πολιτών, που ανταποκρίνονται στις κατάλληλες προδιαγραφές ποιότητας και ασφαλείας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Προστασίας του Πολίτη προσδιορίζονται οι ειδικότερες όροι προδιαγραφές ποιότητας και ασφαλείας που θα πρέπει να πληρούν φορείς της κοινωνίας των πολιτών, προκειμένου να αναλάβουν επιμέρους διαδικασίες αρμοδιότητας του κέντρου. Με την

ίδια απόφαση μπορεί να ιδρύεται στην Κεντρική Υπηρεσία Μητρώο τέτοιων φορέων, καθώς και να ορίζονται οι ειδικότεροι όροι ώστε να πιστοποιείται ότι ο εγγραφόμενος εκεί φορέας ανταποκρίνεται στις ελάχιστες αναγκαίες προδιαγραφές. Η δαπάνη της ανάθεσης μπορεί να καλύπτεται από εθνικούς ή συγχρηματοδοτούμενους πόρους.

6. Για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων και επειγουσών αναγκών που δημιουργούνται από μαζική εισροή μεταναστών επιτρέπεται η πρόσληψη προσωπικού σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 20 του ν.2190/1994.

7. Τα στελέχη των Κέντρων Πρώτης Υποδοχής επιμορφώνονται για το αντικείμενο της αποστολής τους, με μέριμνα της Κεντρικής Υπηρεσίας.

Άρθρο 10

Περιφερειακές Υπηρεσίες Πρώτης Υποδοχής Διοίκηση – Διάρθρωση

1. Ο επικεφαλής του Κέντρου Πρώτης Υποδοχής ή της Μονάδας Πρώτης Υποδοχής, κινητής ή έκτακτης :

α. παρακολουθεί, συντονίζει, κατευθύνει και ελέγχει της εργασίες όλων των κλιμακίων της περιφερειακής υπηρεσίας και του προσωπικού τους, του οποίου και είναι πειθαρχικός προϊστάμενος,

β. μεριμνά για την τάξη και την εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας, καθώς και την εξασφάλιση της συνεργασίας με όλους τους συναρμόδιους αρχές ή φορείς, καθώς και με κοινωνικούς φορείς και οργανώσεις, στο πλαίσιο των οδηγιών και κατευθύνσεων από την Κεντρική Υπηρεσία,

γ. είναι υπεύθυνος για την παροχή κάθε αναγκαίας συνδρομής στους υποκείμενους στις διαδικασίες πρώτης υποδοχής και διευκολύνει την πρόσβαση τους σε νομικές ή κοινωνικές υπηρεσίες που τυχόν έχουν ανάγκη,

δ. με τη συνδρομή της αστυνομικής αρχής που είναι υπεύθυνη για την ασφάλεια των διαδικασιών πρώτης υποδοχής, ασκεί τον έλεγχο των εισερχομένων και εξερχομένων στις εγκαταστάσεις πρώτης υποδοχής,

ε. χορηγεί άδεια εξόδου σε υποκείμενους στις διαδικασίες εφόσον κρίνει ότι δεν συντρέχει κίνδυνος διαφυγής,

στ. διευκολύνει την πρόσβαση στις εγκαταστάσεις πρώτης υποδοχής κλιμακίων ανεξάρτητων αρχών ή άλλων εθνικών αρχών ελέγχου καθώς και των εκπροσώπων διεθνών οργανισμών, στους οποίους συμμετέχει η χώρα, και αναγνωρισμένων διεθνών οργανώσεων,

ζ. επιτρέπει την πρόσβαση σε κοινωνικούς φορείς, μετά από σχετική αίτηση για την οποία ενημερώνει την Κεντρική Υπηρεσία, εφόσον δεν διαταράσσεται η εύρυθμη διεξαγωγή των διαδικασιών πρώτης υποδοχής και

η. αναθέτει, σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία περί δημοσίου λογιστικού, επιμέρους έργα των διαδικασιών πρώτης υποδοχής, μισθώνει ακίνητα και συνάπτει συμβάσεις προμήθειας υπηρεσιών ή αγαθών.

2. Τα Κέντρα και οι Μονάδες Πρώτης Υποδοχής διαρθρώνονται στα ακόλουθα λειτουργικά κλιμάκια :

α. Κλιμάκιο συντονισμού και διοικητικής μέριμνας.

β. Κλιμάκιο εξακρίβωσης και ελέγχου. Στο κλιμάκιο μετέχει ο Διευθυντής του Κέντρου, ένας κοινωνικός λειτουργός, ένας νομικός, ένας ψυχολόγος, ένας ιατρός και ένας αστυνομικός που προέρχονται από το προσωπικό του Κέντρου. Σε περίπτωση που η ταυτότητα, η ηλικία ή η ιθαγένεια του υποκείμενου σε διαδικασία εξακρίβωσης δεν προκύπτουν με ασφάλεια, το κλιμάκιο εξακρίβωσης υποβάλλει σε επεξεργασία όσα προσωπικά δεδομένα συνελέγησαν από τις μέχρι τότε ενέργειες αξιοποιώντας τον κατάλληλο για τον σκοπό αυτό τεχνικό εξοπλισμό. Για την πληρέστερη εξακρίβωση της ταυτότητας, το κλιμάκιο συνεργάζεται με το Τμήμα Διεθνούς Συνεργασίας και Τεκμηρίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου και με κατάλληλα διαπιστευμένες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των αρχών κρατών μελών ΕΕ, στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών που δεσμεύουν τη Χώρα. Οι δαπάνες για την προμήθεια ή την χρήση κατάλληλου τεχνικού εξοπλισμού καθώς και αυτές που ενδεχομένως προκύπτουν από την προαναφερθείσα διεθνή συνεργασία μπορούν να καλύπτονται με την αξιοποίηση προγραμματικών δράσεων συγχρηματοδοτούμενων από σχετικούς πόρους της ΕΕ.

γ. Κλιμάκιο ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης. Του κλιμακίου προΐσταται υπάλληλος που αποσπάται από το Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Αν για τη διαπίστωση της τυχόν ανηλικότητας του υποκείμενου σε εξακρίβωση χρησιμοποιείται ιατρικός εξοπλισμός ή ιατρικά μέσα, το κλιμάκιο μεριμνά για τη παρουσία κατάλληλου ιατρικού ή νοσηλευτικού προσωπικού.

δ. Κλιμάκιο Ενημέρωσης και νομικής συμβουλής

Άρθρο 11

Διαχωρισμός και παραπομπή

1. Αφού ενημερωθούν για την κατάσταση και τα δικαιώματά τους, παρέχεται στους υποκείμενους στις διαδικασίες πρώτης υποδοχής η δυνατότητα να υποβάλλουν αίτημα υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας παραπέμποντας τους ενδιαφερομένους στο κλιμάκιο του κατά τόπο αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου που λειτουργεί στο Κέντρο Πρώτης Υποδοχής η συνεργάζεται με τη Μονάδα Πρώτης Υποδοχής. Σε κάθε στάδιο των διαδικασιών πρώτης υποδοχής, η διατύπωση της πρόθεσης υποβολής αιτήματος υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας υποχρεώνει στο διαχωρισμό του αιτούντος και τη παραπομπή του στο κατά τόπο αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου. Η παραλαβή των αιτημάτων και οι συνεντεύξεις των αιτουμένων αιτούντος μπορούν να διεξάγονται εντός των εγκαταστάσεων της Πρώτης Υποδοχής, οι ίδιοι δε παραμένουν στις εγκαταστάσεις για όσο χρόνο διαρκεί η διαδικασία ταχείας εξέτασης του αιτήματός τους. Εφόσον το αίτημά τους απορριφθεί ενόσω παραμένουν υπό την ευθύνη του επικεφαλής του Κέντρου ή της Μονάδας, αυτοί παραπέμπονται στην αρμόδια αρχή για την υπαγωγή τους σε διαδικασίες επιστροφής ή επανεισοδοχής.

2. Ο προϊστάμενος του κλιμακίου εξακρίβωσης με τη συνδρομή του κλιμακίου ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης εντοπίζει τα πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και εισηγείται στον επικεφαλής του Κέντρου ή της Μονάδας τον διαχωρισμό και παραπομπή τους στον αρμόδιο κατά περίπτωση φορέα

κοινωνικής στήριξης ή προστασίας. Ως ευάλωτες ομάδες νοούνται για τις ανάγκες του παρόντος :

- α.** οι ασυνόδευτοι ανήλικοι,
- β.** τα άτομα με αναπηρία,
- γ.** οι υπερήλικες,
- δ.** οι γυναίκες σε κύηση ή λοχεία,
- ε.** οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα τέκνα,
- στ.** τα θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλης σοβαρής μορφής ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευση και
- ζ.** τα θύματα εμπορίας ανθρώπων.

3. Οι εναπομένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών παραπέμπονται στην αρχή που είναι αρμόδια να αποφασίσει σύμφωνα με τις αν κατηγορία εφαρμοστέες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, την υπαγωγή τους σε διαδικασία επιστροφής ή, εφόσον καταλαμβάνονται από σχετική διεθνή συμφωνία που δεσμεύει τη Χώρα, σε διαδικασία επανεισδοχής. Μέχρι την έκδοση της απόφασης επιστροφής ή επανεισδοχής τα εν λόγω πρόσωπα παραμένουν στις εγκαταστάσεις Πρώτης Υποδοχής, όταν δε αυτή εκδοθεί μετάγονται με τη συνδρομή της υπεύθυνης για την ασφάλεια των διαδικασιών αστυνομικής αρχής στις εγκαταστάσεις διοικητικής κράτησης υποκειμένων σε διαδικασία αναγκαστικής επιστροφής. Εφόσον η αρχή που είναι αρμόδια να αποφασίσει την αναγκαστική επιστροφή του υπηκόου τρίτης χώρας κρίνει ότι αυτή δεν είναι εφικτή και πρέπει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του παρόντος νόμου, να αναβληθεί αυτός εφοδιάζεται με την προβλεπόμενη γραπτή βεβαίωση και του επιτρέπεται να αποχωρήσει από τις εγκαταστάσεις Πρώτης Υποδοχής, υπό τους περιοριστικούς όρους που του έχουν τυχόν επιβληθεί.

4. Την παραπομπή αποφασίζει ο επικεφαλής του Κέντρου ή της Μονάδας, κατόπιν εισήγησης του κλιμακίου εξακρίβωσης, με βάση τα ευρήματα που προέκυψαν κατά τη σχετική διαδικασία. Σε περίπτωση διαφωνίας, την απόφαση λαμβάνει τριμελής επιτροπή που συγκροτείται από τον επικεφαλής της υπηρεσίας, τον προϊστάμενο του κλιμακίου εξακρίβωσης και τον προϊστάμενο του κλιμακίου Ενημέρωσης και Νομικής Συμβουλής, και ενημερώνεται σχετικά η Κεντρική Υπηρεσία.

5. Το παραπεμπτικό σημείωμα προς την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή εκδίδεται το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υπαγωγή του υπηκόου τρίτης χώρας σε διαδικασίες πρώτης υποδοχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο χρόνος υπαγωγής στις διαδικασίες εξακρίβωσης και διαχωρισμού μπορεί να παρατείνεται αιτιολογημένα για άλλες δέκα (10) το πολύ ημέρες. Με τη παρέλευση των εν λόγω προθεσμιών, εφόσον δεν έχει περατωθεί η εξέταση του αιτήματος διεθνούς προστασίας, το αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου χορηγεί στον ενδιαφερόμενο δελτίο αιτήσαντος ασύλου και τον παραπέμπει σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας για τη λειτουργία των οποίων μεριμνά το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Σε κάθε άλλη περίπτωση όσοι με το πέρας των παραπάνω προθεσμιών παραμένουν υπό διαδικασίες πρώτης υποδοχής παραπέμπονται υποχρεωτικά στην αρμόδια να αποφασίσει την επιστροφή τους αρχή, η οποία μπορεί να αναβάλει την εκτέλεση του μέτρου υπό τους όρους του άρθρου 23 του παρόντος νόμου. Εφόσον η καθυστέρηση

της εξακρίβωσης οφείλεται σε υπαίτια ή καταχρηστική συμπεριφορά του υποκείμενου στη διαδικασία πρώτης υποδοχής, αυτός λογίζεται ως αρνούμενος να συνεργαστεί για τη προετοιμασία της επιστροφής του και μετάγεται σε προβλεπόμενα από το άρθρο 30 του παρόντος κατάστημα διοικητικής κράτησης.

Άρθρο 12

Περιφερειακή Επιτροπή Εποπτείας

1. Η παρακολούθηση και αξιολόγηση της λειτουργίας κάθε Κέντρου ή Μονάδας Πρώτης Υποδοχής ανατίθεται σε Περιφερειακή Επιτροπή Εποπτείας. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη από :

α. τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της αποκεντρωμένης κρατικής περιφέρειας εντός των διοικητικών ορίων της οποίας εδρεύει το Κέντρο ή η Μονάδα Πρώτης Υποδοχής, ως πρόεδρο με τον αναπληρωτή του,

β. έναν εκπρόσωπο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Β' Βαθμού, ως μέλος, με τον αναπληρωτή του που εκλέγει από τα μέλη του το οικείο εκλεγμένο Συμβούλιο. εξέλεξε με συναφή αρμοδιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται στο Κέντρο, ο οποίος και προεδρεύει της Επιτροπής, με τον αναπληρωτή του που προτείνονται από τον οικείο Περιφερειάρχη και

γ. έναν εκπρόσωπο φορέα της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιείται στην περιοχή χωρικής αρμοδιότητας του Κέντρου ή της Μονάδας, ως μέλος, με τον αναπληρωτή του που προτείνει ο επικεφαλής της περιφερειακής υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής.

2. Η Επιτροπή μπορεί στο πλαίσιο της αποστολής της να ζητήσει τη συνδρομή στελεχών και άλλων φορέων, δημοσίων ή ιδιωτικών, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο.

3. Η Επιτροπή συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα, τα οποία προβλέπονται στον κανονισμό λειτουργίας του Κέντρου ή της Μονάδας και σε έκτακτες περιπτώσεις, όταν κρίνει τούτο αναγκαίο ή προσκληθεί από τον Διευθυντή της Κεντρικής Υπηρεσίας.

4. Οι αρμοδιότητες των Επιτροπών ορίζονται στον Κανονισμό Λειτουργίας του Κέντρου ή της Μονάδας και περιλαμβάνουν :

α. την παρακολούθηση και αξιολόγηση της γενικής λειτουργίας του Κέντρου ή της Μονάδας και η υποβολή ετησίως σχετικής έκθεσης προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη και τον Διευθυντή της Κεντρικής Υπηρεσίας,

β. τη διατύπωση γνώμης για ρύθμιση λεπτομερειών ή ειδικότερων θεμάτων εσωτερικής λειτουργίας του Κέντρου ή της Μονάδας,

γ. τη διατύπωση γνώμης για την επίλυση ειδικών θεμάτων, ιδίως σε ζητήματα συνεργασίας με την τοπική κοινωνία ή σε περίπτωση κρίσεων και

δ. τη διατύπωση γνώμης για κάθε άλλο ζήτημα, το οποίο τίθεται από τον Διευθυντή.

Άρθρο 13

Καθεστώς παραμονής σε εγκαταστάσεις Πρώτης Υποδοχής

1. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που συλλαμβάνονται να εισέρχονται παράνομα στη Χώρα οδηγούνται άμεσα με ευθύνη της αρχής που διενήργησε τη σύλληψη στο Κέντρο ή Μονάδα Πρώτης Υποδοχής εντός της χωρικής αρμοδιότητας των οποίων συνελήφθησαν.

2. Για τις ανάγκες της εξακρίβωσης και των λοιπών διαδικασιών πρώτης υποδοχής οι υποκείμενοι σε αυτές τελούν υπό καθεστώς περιορισμού της ελευθερίας τους. Παραμένουν υποχρεωτικά εντός των εγκαταστάσεων του Κέντρου Πρώτης Υποδοχής ή εντός άλλων κατάλληλων εγκαταστάσεων, που φυλάσσονται, η δε εκεί παραμονή τους ρυθμίζεται από τον Κανονισμό Λειτουργίας τους, το περιεχόμενο του οποίου τους έχει γίνει κατάλληλα γνωστό. Οι υποκείμενοι στις διαδικασίες πρώτης υποδοχής μπορούν να εξέρχονται μόνο κατόπιν ειδικής γραπτής άδειας του επικεφαλής του Κέντρου ή της Μονάδας. Τα αδικήματα των άρθρων 171 και 172 παρ. 2 του Π.Κ. που σχετίζονται με τη φύλαξη των ΚΕ.Π.Υ. τιμωρούνται με μειωμένη ποινή κατά το άρθρο 83 του Π.Κ.

3. Σε κάθε περίπτωση, καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών πρώτης υποδοχής ο επικεφαλής και το προσωπικό του Κέντρου ή της Μονάδας μεριμνούν ώστε :

α. να καλύπτονται με επάρκεια και υπό αξιοπρεπείς συνθήκες οι βιοτικές ανάγκες των υποκειμένων στις διαδικασίες υπηκόων τρίτων χωρών,

β. να εξασφαλίζεται η οικογενειακή τους ενότητα,

γ. να τους παρέχεται κάθε επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και κάθε απαραίτητη θεραπευτική αγωγή ή ψυχοκοινωνική στήριξη,

δ. να τυγχάνουν τα μέλη ευάλωτων ομάδων και ιδίως οι ανήλικοι την κατάλληλη κατά περίπτωση μεταχείριση,

ε. να αντιλαμβάνονται οι υποκείμενοι στις διαδικασίες πρώτης υποδοχής επαρκώς την κατάστασή τους καθώς και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον Κανονισμό Λειτουργίας,

στ. να έχουν πρόσβαση σε καθοδήγηση και νομική συμβουλή σχετικά με τη κατάστασή τους και

ζ. να διατηρούν στοιχειώδη επαφή με κοινωνική ζωή μέσω της επαφής τους με κοινωνικούς φορείς και οργανώσεις.

Άρθρο 14

Φύλαξη - Εγκαταστάσεις

1. Την ευθύνη της εξωτερικής φύλαξης των ειδικών εγκαταστάσεων του Κέντρου ή της Μονάδας έχει η αρμόδια για την ασφάλεια των διαδικασιών αστυνομική αρχή, η οποία λαμβάνει επίσης κατάλληλα μέτρα περιορισμού σε τυχόν παραχωρηθείσες ή μισθωμένες εγκαταστάσεις. Η εξωτερική φύλαξη μπορεί, μετά από έγκριση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, να ανατίθεται και σε εξειδικευμένη ιδιωτική εταιρία παροχής υπηρεσιών ασφαλείας.

2. Εφ' όσον κατάλληλες εγκαταστάσεις για τη διεξαγωγή των διαδικασιών πρώτης υποδοχής δεν υφίστανται ή αν οι τυχόν υφιστάμενες δεν επαρκούν επιτρέπεται η κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων χρήση άλλων δημοσίων εγκαταστάσεων, μετά από κατάλληλη διαρρύθμιση, καθώς και η μίσθωση ακινήτων με κατάλληλη υποδομή ή, σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η μίσθωση τουριστικών εγκαταστάσεων.

Άρθρο 15

Μεταβατικές διατάξεις

1. Οι υφιστάμενοι χώροι προσωρινής φιλοξενίας λαθρομεταναστών, τα υφιστάμενα αρχεία και η λοιπή υλικοτεχνική υποδομή τους περιέρχονται κατά χρήση στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη από την ημερομηνία κατάργησης των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη μπορεί να καθορίζεται η χρήση των υφισταμένων χώρων προσωρινής φιλοξενίας λαθρομεταναστών είτε ως Ειδικών Χώρων Παραμονής Αλλοδαπών του άρθρου 81 του ν.3386/2005, είτε ως καταστημάτων του άρθρου 30 του παρόντος είτε ως Κέντρων Πρώτης Υποδοχής του άρθρου 8 παρ. 1 του παρόντος νόμου και ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικά με τη λειτουργία και την οικονομική διαχείριση αυτών.

3. Τυχόν εγγεγραμμένες πιστώσεις και επιχορηγήσεις από εθνικούς, ευρωπαϊκούς ή άλλους φορείς που αφορούν δράσεις των ΕΧΠΑ που βρίσκονται σε εξέλιξη εκτελούνται κανονικά άλλως μεταφέρονται ώστε να εκτελεστούν από τα ΚΕ.Π.Υ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/115/ΕΕ

Άρθρο 16

Σκοπός (Άρθρο 1 της Οδηγίας)

Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου του νόμου είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2008/115/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008 «σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες που θα εφαρμόζουν τα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών» (ΕΕ L 348, της 24.12.2008), σύμφωνα με τα θεμελιώδη δικαιώματα που εγγυώνται η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι διεθνείς συμβάσεις που δεσμεύουν τη Χώρα και οι γενικώς αναγνωρισμένες αρχές του διεθνούς δικαίου, των υποχρεώσεων προστασίας των προσφύγων συμπεριλαμβανομένων.

Άρθρο 17**Πεδίο Εφαρμογής
(Άρθρο 2 της Οδηγίας)**

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται στους υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν παράνομα στην ελληνική επικράτεια.

2. Το παρόν κεφάλαιο του νόμου δεν εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι :

α. υπόκεινται σε απαγόρευση εισόδου, σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15^{ης} Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του Κώδικα Συνόρων Σένγκεν σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (*EE L 105 / 13.4.2006*) ή συλλαμβάνονται ή παρακολουθούνται από τις αρμόδιες αρχές σε σχέση με παράνομη χερσαία, θαλάσσια ή εναέρια διέλευση των εξωτερικών συνόρων κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 2 του Κώδικα Συνόρων Σένγκεν, στους οποίους δεν έχει χορηγηθεί στη συνέχεια άδεια ή δικαίωμα να παραμείνουν στη Χώρα. Για αυτούς τους υπηκόους τρίτων χωρών εφαρμόζονται άμεσα, μετά την παράνομη διέλευση, οι όροι και οι διαδικασίες επανεισδοχής των σχετικών διεθνών συμφωνιών που δεσμεύουν τη χώρα αυτοτελώς ή στο πλαίσιο συμμετοχής της στην Ε.Ε. ή απορρέουν από κανόνες του διεθνούς εθιμικού δικαίου, καθώς και οι ισχύουσες διατάξεις του ν.3386/2005 (Α' - 212),

β. υπόκεινται σε δικαστική απόφαση απέλασης, σύμφωνα με τα άρθρα 74 και 99 του Ποινικού Κώδικα ή υπόκεινται σε διαδικασίες έκδοσης σύμφωνα με τις διατάξεις διεθνούς σύμβασης που δεσμεύει τη Χώρα ή των άρθρων 436 - 456 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ή του ν.3251/2004 «Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης, τροποποίηση του ν.2928/2001 για τις εγκληματικές οργανώσεις και άλλες διατάξεις»,

γ. απολαμβάνουν του δικαιώματος της ΕΕ περί ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 5 του Κώδικα Συνόρων Σένγκεν και το π.δ.106/2007 (Α' - 135), καθώς και τους συζύγους ή μέλη οικογένειας Έλληνα.

Άρθρο 18**Ορισμοί
(Άρθρο 3 της Οδηγίας)**

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, νοούνται ως :

α. «Υπήκοος τρίτης χώρας»: το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ούτε την ιθαγένεια άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 17 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

β. «Παράνομη παραμονή»: παρουσία στην ελληνική επικράτεια υπηκόου τρίτης χώρας που δεν πληροί ή δεν πληροί πλέον, τις προϋποθέσεις εισόδου, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 του Κώδικα Συνόρων του Σένγκεν, ή τις λοιπές προϋποθέσεις εισόδου, παραμονής ή διαμονής.

γ. «Επιστροφή»: διαδικασία επανόδου υπηκόου τρίτης χώρας, είτε με οικειοθελή συμμόρφωσή του προς υποχρέωση επιστροφής, είτε αναγκαστικά: α) στη χώρα καταγωγής του ή β) σε χώρα διέλευσης, σύμφωνα με κοινοτικές ή διμερείς συμφωνίες επανεισδοχής ή άλλες ρυθμίσεις ή γ) σε άλλη τρίτη χώρα, στην οποία αποφασίζει εθελοντικά να επιστρέψει και στην οποία γίνεται δεκτός.

δ. «Απόφαση επιστροφής»: διοικητική πράξη με την οποία κηρύσσεται ή αναφέρεται ως παράνομη η παραμονή υπηκόου τρίτης χώρας και του επιβάλλεται η υποχρέωση επιστροφής.

ε. «Απομάκρυνση»: εκτέλεση της απόφασης επιστροφής με φυσική μεταφορά του υπηκόου τρίτης χώρας εκτός της ελληνικής επικράτειας.

στ. «Απαγόρευση εισόδου»: διοικητική πράξη, η οποία συνοδεύει την απόφαση επιστροφής και με την οποία απαγορεύεται, για ορισμένο χρονικό διάστημα, η είσοδος και η παραμονή στην ελληνική επικράτεια ή στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε.

ζ. «Κίνδυνος διαφυγής»: η βάσιμη εικασία, στηριζόμενη σε συρροή αντικειμενικών κριτηρίων, ότι σε συγκεκριμένη ατομική περίπτωση ο υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος υπόκειται σε διαδικασία επιστροφής, μπορεί να διαφύγει. Τέτοια αντικειμενικά κριτήρια αποτελούν ενδεικτικά :

ζα) η μη συμμόρφωση με την υποχρέωση οικειοθελούς αναχώρησης,

ζβ) η ρητή εκδήλωση της πρόθεσης για μη συμμόρφωση με την απόφαση επιστροφής,

ζγ) η κατοχή πλαστών εγγράφων,

ζδ) η παροχή ψευδών πληροφοριών στις αρχές,

ζε) η ύπαρξη καταδικαστικών αποφάσεων για ποινικά αδικήματα, εκκρεμών ποινικών δώξεων ή σοβαρών ενδείξεων ότι έχει διαπραχθεί ή επίκειται η διάπραξη ποινικού αδικήματος από το συγκεκριμένο άτομο,

ζστ) η έλλειψη ταξιδιωτικών ή άλλων βεβαιωτικών της ταυτότητας εγγράφων,

ζη) η προηγούμενη διαφυγή και

ζθ) η μη συμμόρφωση με υφιστάμενη απαγόρευση εισόδου.

η. «Οικειοθελής αναχώρηση»: η τήρηση της υποχρέωσης επιστροφής εντός της προθεσμίας που ορίζεται για το σκοπό αυτό στην απόφαση επιστροφής.

θ. «Ευάλωτα άτομα»: ανήλικοι, ασυνόδευτοι ανήλικοι, άτομα με ειδικές ανάγκες, ηλικιωμένοι, έγκυες, γυναίκες σε κατάσταση λοχείας, μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα τέκνα και θύματα βασανιστηρίων, βιασμών ή άλλης σοβαρής μορφής ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης, καθώς και θύματα εμπορίας ανθρώπων.

2. Ως απέλαση, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, νοείται η αναγκαστική επιστροφή, που εκτελείται δηλαδή με απομάκρυνση.

Άρθρο 19

Ευνοϊκότερες διατάξεις (Άρθρο 4 της Οδηγίας)

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν υπό την επιφύλαξη ευνοϊκότερων διατάξεων :

α. διμερών ή πολυμερών συμφωνιών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της και μιας ή περισσότερων τρίτων χωρών,

β. διμερών ή πολυμερών συμφωνιών μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας ή/και περισσότερων κρατών μελών και μιας ή περισσότερων τρίτων χωρών και

γ. που περιέχονται, για τους υπηκόους τρίτων χωρών, στο κεκτημένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί μετανάστευσης και ασύλου.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη του δικαιώματος του ελληνικού κράτους να θεσπίζει ή να διατηρεί σε ισχύ διατάξεις που είναι ευνοϊκότερες για τα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζονται, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω διατάξεις είναι συμβατές με τις διατάξεις του παρόντος.

3. Για τους υπηκόους τρίτων χωρών που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 περίπτ. α', οι αρμόδιες ελληνικές αρχές : α) μεριμνούν, ώστε η μεταχείριση και το επίπεδο προστασίας τους να μην είναι λιγότερα ευνοϊκά από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 23 παρ. 4 και 5 (περιορισμοί της χρήσης αναγκαστικών μέτρων), το άρθρο 24 παρ. 2, πρώτη περίπτωση (αναβολή της απομάκρυνσης για λόγους που ανάγονται στη φυσική ή διανοητική κατάσταση του υπηκόου τρίτης χώρας), το άρθρο 29 παρ. 1, περί επείγουσας υγειονομικής περίθαλψης, θεραπευτικής αγωγής και συνυπολογισμού των αναγκών των ευάλωτων ατόμων) και τα άρθρα 30 και 31 (όροι κράτησης) και β) τηρούν την αρχή της μη επαναπροώθησης.

Άρθρο 20

Μη επαναπροώθηση, βέλτιστα συμφέροντα του παιδιού, οικογενειακή ζωή και κατάσταση της υγείας. (Άρθρο 5 της Οδηγίας)

1. Οι αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου λαμβάνουν δεόντως υπόψη : α) το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, β) την οικογενειακή ζωή, γ) την κατάσταση της υγείας του συγκεκριμένου υπηκόου τρίτης χώρας και τηρούν την αρχή της μη επαναπροώθησης.

2. Η έκδοση απόφασης επιστροφής απαγορεύεται στις περιπτώσεις του άρθρου 36 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 21

Απόφαση Επιστροφής (Άρθρο 6 της Οδηγίας)

1. Σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης τίτλου διαμονής, καθώς και σε περίπτωση ανάκλησης ισχύοντος τίτλου, η αρμόδια αρχή εκδίδει απόφαση επιστροφής του υπηκόου τρίτης χώρας, προβλέποντας αυτοδικαίως χρονικό διάστημα τριάντα (30) ημερών για την οικειοθελή αναχώρησή του, με την επιφύλαξη του άρθρου 22 παρ. 5. Η απόφαση επιστροφής αποτελεί αναπόσπαστο

τιμήμα της απόφασης απόρριψης αιτήματος διαμονής ή ανάκλησης τίτλου διαμονής και εκδίδεται από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη ή της κατά τόπον αρμόδιας υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης. Στις λοιπές περιπτώσεις, για τους υπηκόους τρίτης χώρας που διαμένουν παράνομα σε ελληνικό έδαφος, εκδίδεται απόφαση επιστροφής από τα αρμόδια, κατά το άρθρο 76 παρ. 2 του ν.3386/2005, όργανα. Οι αποφάσεις επιστροφής εκδίδονται με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στις παρ. 2 έως 5. Οι αποφάσεις επιστροφής και κάθε σχετικό με αυτές στοιχείο, όπως η συμμόρφωση του υπηκόου τρίτης χώρας προς την υποχρέωση οικειοθελούς αναχώρησης εντός της τεθείσας προθεσμίας και η υλοποίηση της απομάκρυνσης καταχωρούνται άμεσα από τις αρμόδιες Υπηρεσίες στα οικεία ηλεκτρονικά αρχεία ή μητρώα, που αυτές τηρούν σύμφωνα με το νόμο, και τα οποία, σε περίπτωση συμμετοχής περισσότερων υπηρεσιών στη διαδικασία επιστροφής, τελούν σε πλήρη λειτουργική διασύνδεση μεταξύ τους.

2. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν παρανόμως στο ελληνικό έδαφος και διαθέτουν έγκυρο τίτλο διαμονής ή άλλη άδεια που παρέχει δικαίωμα παραμονής και έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης υποχρεούνται να μεταβαίνουν αμέσως στο έδαφος του αυτού του άλλου κράτους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του υπηκόου τρίτης χώρας με την ανωτέρω υποχρέωση ή όταν η άμεση αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας επιβάλλεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, εκδίδεται απόφαση επιστροφής από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές.

3. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να μην εκδίδουν απόφαση επιστροφής για υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος διαμένει παράνομα στην ελληνική επικράτεια, εφόσον άλλο κράτος μέλος αναλαμβάνει τον εν λόγω υπήκοο δυνάμει διμερών συμφωνιών ή διευθετήσεων που ισχύουν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Οδηγίας 2008/115/EK (13-1-2009). Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος που αναλαμβάνει το συγκεκριμένο υπήκοο τρίτης χώρας είναι υπεύθυνο για την έκδοση και υλοποίηση της απόφασης επιστροφής.

4. Οι αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές μπορούν να χορηγούν σε υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος διαμένει παράνομα στην ελληνική επικράτεια, άδεια διαμονής για λόγους φιλευσπλαχνίας, ανθρωπιστικούς ή άλλους λόγους σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Η του ν.3386/2005 και της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν.1975/1991, ως ισχύουν. Στην περίπτωση έκδοσης της ανωτέρω άδειας διαμονής, δεν εκδίδεται απόφαση επιστροφής. Εφόσον η απόφαση επιστροφής έχει ήδη εκδοθεί, τότε αυτή ανακαλείται ή αναστέλλεται για χρονικό διάστημα ίσο με την διάρκεια ισχύος της ανωτέρω άδειας.

5. Σε βάρος υπηκόου τρίτης χώρας που έχει καταθέσει εμπρόθεσμα αίτηση χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και έχει λάβει τη σχετική βεβαίωση, που προβλέπεται από το άρθρο 11 παρ. 4 του ν.3386/2005 ή άλλη ανάλογη ειδική διάταξη, ότι διαμένει νομίμως στη Χώρα, δεν είναι δυνατή η έκδοση απόφασης επιστροφής για λόγους παράνομης διαμονής, έως ότου το αίτημά του κριθεί οριστικά, χωρίς να αυτό να συνιστά κώλυμα για τις

αρμόδιες αρχές ως προς την έκδοση ενιαίας απόφασης λήξης της νόμιμης διαμονής και επιστροφής. Ομοίως, δεν είναι δυνατή η έκδοση απόφασης επιστροφής για υπήκοο τρίτης χώρας για τον οποίο έχει εκδοθεί απόφαση αναστολής ή προσωρινή διαταγή αναστολής του διοικητικού πρωτοδικείου επί διοικητικής πράξης κατά της οποίας έχει ασκήσει αίτηση ακύρωσης και αφορά την απόρριψη αιτήματος έκδοσης άδειας διανομής ή την ανάκληση άδειας διαμονής, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 22

Οικειοθελής αναχώρηση (Άρθρο 7 της Οδηγίας)

1. Η απόφαση επιστροφής του υπηκόου τρίτης χώρας προβλέπει κατάλληλο χρονικό διάστημα για την οικειοθελή αναχώρησή του, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες, με την επιφύλαξη των διατάξεων των παρ. 2 και 4. Το ως άνω χρονικό διάστημα χορηγείται αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται η υποβολή αιτήσεως από τον υπήκοο τρίτης χώρας. Η χορήγηση προθεσμίας για την οικειοθελή αναχώρηση δεν αποκλείει τη δυνατότητα των υπηκόων τρίτων χωρών να αναχωρήσουν από την ελληνική επικράτεια νωρίτερα.

2. Οι αρμόδιες για την έκδοση της απόφασης επιστροφής αρχές, μπορούν, με αιτιολογημένη απόφασή τους, να παρατείνουν την προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης για αιτιολογημένα κατάλληλο χρονικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) έτος, κατόπιν σχετικής αίτησης του υπηκόου τρίτης χώρας, η οποία υποβάλλεται πριν τη λήξη της προθεσμίας και εξετάζεται κατά προτεραιότητα εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της, κατά τη διάρκεια της οποίας η προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης λογίζεται ως σιωπηρώς παραταθείσα. Στην περίπτωση μη απάντησης της αρμόδιας υπηρεσίας εντός της τεθείσας προθεσμίας, η παράταση συνεχίζει να ισχύει έως ότου η αρμόδια αρχή αποφανθεί επί του αιτήματος. Για τη λήψη της σχετικής απόφασης λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης, όπως η διάρκεια της παραμονής του στη Χώρα, η φοίτηση των τέκνων αυτού σε σχολείο και η ύπαρξη άλλων οικογενειακών και κοινωνικών δεσμών. Η παράταση της προθεσμίας χορηγείται μόνο για τη διευθέτηση των εκκρεμών υποχρεώσεων που απορρέουν από τις περιστάσεις αυτές, ενόψει της αναχώρησης. Κατά τη διάρκεια της ως άνω προθεσμίας ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης σε προγράμματα κοινωνικής ένταξης, ενώ το ως άνω χρονικό διάστημα διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας, στο πλαίσιο της παράτασης εθελούσιας επιστροφής, δεν μπορεί να συνυπολογιστεί στην περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του ν.3338/2010 (Α΄ - 49) περί πρόσβασης στην ελληνική ιθαγένεια.

3. Η προθεσμία της οικειοθελούς αναχώρησης αρχίζει από της επιδόσεως της σχετικής απόφασης ή από την ημερομηνία αποδεδειγμένης ειδοποίησης του ενδιαφερόμενου να προσέλθει να την παραλάβει σε περίπτωση που αρνείται να πράξει τούτο αμελλητί ή μετά την πάροδο διμήνου από της εκδόσεως της σχετικής απόφασης σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος δεν ανευρέθη παρότι έγινε επανειλημμένως προσπάθεια με βάση τα δηλωθέντα από τον ίδιο στοιχεία επικοινωνίας. Σε περίπτωση μη (εμπρόθεσμης / έγκαιρης, σύμφωνα με τις ισχύουσες κείμενες διατάξεις) υποβολής από τον υπήκοο τρίτης χώρας αιτήματος ανανέωσης εν ισχύ άδειας διαμονής, η

αρμόδια αρχή εκδίδει απόφαση επιστροφής του πολίτη τρίτης χώρας προβλέποντας αυτοδικαίως χρονικό διάστημα τριάντα (30) ημερών για την οικειοθελή αναχώρησή του. Η ανωτέρω απόφαση επιστροφής εκδίδεται από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ή της κατά τόπον αρμόδιας υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου. Η κατά περίπτωση αρμόδια αρχή του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ή της κατά τόπον αρμόδιας υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης μετά το πέρας της προθεσμίας για την οικειοθελή αποχώρηση ή / και στις περιπτώσεις αδυναμίας γνωστοποίησης (αδυναμία επίδοσης) της απόφασης στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας (λ.χ. λόγω ψευδούς διεύθυνσης), ενημερώνει εντός τριών ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας την ελληνική αστυνομία, προκειμένου για την έναρξη της διαδικασίας επιστροφής με απομάκρυνση.

4. Στις αποφάσεις επιστροφής με τις οποίες χορηγείται προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης αναγράφεται υποχρεωτικά η διεύθυνση κατοικίας του υπηκόου τρίτης χώρας, ο οποίος οφείλει να γνωστοποιεί στην Υπηρεσία που εξέδωσε την πράξη κάθε μεταβολή της διεύθυνσής του κατά το χρονικό αυτό διάστημα. Οι αρμόδιες για την έκδοση της απόφασης επιστροφής αρχές έχουν επιπλέον τη δυνατότητα να επιβάλουν καθ' όλο το χρονικό διάστημα της προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης υποχρεώσεις στον υπήκοο τρίτης χώρας, όπως την τακτική εμφάνιση ενώπιον των αρχών, την κατάθεση κατάλληλης οικονομικής εγγύησης, την κατάθεση εγγράφων ή την υποχρέωση παραμονής σε ορισμένο μέρος, κατά περίπτωση, με σκοπό την αποφυγή του κινδύνου διαφυγής.

5. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές, εφόσον κρίνεται ότι υφίσταται κίνδυνος διαφυγής του υπηκόου τρίτης χώρας που υπόκειται στη διαδικασία επιστροφής ή η αίτηση για νόμιμη παραμονή έχει απορριφθεί, ως προδήλως αβάσιμη ή καταχρηστική ή το συγκεκριμένο πρόσωπο συνιστά κίνδυνο για δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, δεν χορηγούν χρονικό διάστημα οικειοθελούς αναχώρησης ή χορηγούν χρονικό διάστημα αναχώρησης μικρότερο των επτά (7) ημερών.

6. Η απόφαση επιστροφής με οικειοθελή αναχώρηση επιδίδεται στον υπήκοο τρίτης χώρας και παρέχει, κατά το χρονικό διάστημα της προθεσμίας αναχώρησης, προσωρινό δικαίωμα νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα και, εφόσον αυτό προβλεπόταν από τον τίτλο διαμονής που αυτός τυχόν έφερε, πρόσβαση στην απασχόληση, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας.

7. Αρμόδια για την επιβεβαίωση της οικειοθελούς αναχώρησης είναι η αρχή που εξέδωσε την απόφαση επιστροφής. Προς τούτο η αρχή αυτή μπορεί να συνεργάζεται με τις αστυνομικές ή δημοτικές αρχές του τόπου κατοικίας ή διαμονής του αλλοδαπού, καθώς και κάθε άλλη αρχή ή φορέα που δύναται να παράσχει σχετική πληροφόρηση, όπως οι προξενικές και διπλωματικές αρχές, οι αστυνομικές αρχές των αεροδρομίων, τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που αναπτύσσουν οικονομική δραστηριότητα στον τομέα της μεταφοράς προσώπων, οι διεθνείς οργανισμοί και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που αναπτύσσουν δράση στον τομέα της μετανάστευσης και οι αστυνομικοί σύνδεσμοι, σύμφωνα με τον Κανονισμό 377/2004/ΕΕ του

Συμβουλίου, της 19ης Φεβρουαρίου 2004, για τη δημιουργία δικτύου αξιωματικών συνδέσμων μετανάστευσης (EE L 64 της 2.3.2004) και την Απόφαση αριθ. 2003/170/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2003, για την κοινή αξιοποίηση των αξιωματικών-συνδέσμων που τοποθετούνται στο εξωτερικό από τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου των κρατών μελών (EE L 67 της 12.3.2003).

8. Οι αρμόδιες αρχές, στο πλαίσιο της ευρύτερης προγραμματικής συνεργασίας τους με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, μπορούν να αναθέτουν στην οικείες αρχές της Δημοτικής Αστυνομίας την αρμοδιότητα επίδοσης των ανωτέρω διοικητικών πράξεων στους ενδιαφερόμενους υπηκόους τρίτων χωρών.

Άρθρο 23

Απομάκρυνση (Άρθρο 8 της Οδηγίας)

1. Οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της απόφασης επιστροφής εφόσον : α) δεν έχει χορηγηθεί χρονικό διάστημα οικειοθελούς αναχώρησης για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 22 παρ. 5 ή β) ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωση επιστροφής εντός της ταχθείσας προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης ή γ) δεν έχει συμμορφωθεί με τα περιοριστικά μέτρα που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 22 ή δ) δεν έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωση μετάβασης σε άλλο κ-μ, ύστερα από έγγραφη υπόδειξη των αρχών ή ε) ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν υποβάλλει εμπροθέσμως, σύμφωνα με τις ισχύουσες κείμενες διατάξεις, αίτημα για την ανανέωση άδειας διαμονής.

2. Οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές, στην περίπτωση που έχει χορηγηθεί προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, εκτελούν την απόφαση επιστροφής μόνο μετά τη λήξη του ως άνω χρονικού διαστήματος, εκτός αν, κατά τη διάρκεια αυτού ανακύψει οιοσδήποτε από τους λόγους που αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 22. Στην τελευταία αυτή περίπτωση καθώς και στην περίπτωση που ο υπήκοος τρίτης χώρας παραβιάσει τις υποχρεώσεις που του έχουν επιβληθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου οικειοθελούς αναχώρησης ή της παράτασής της, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 22 παρ. 4, η απόφαση επιστροφής εκτελείται αμέσως και η χορήγηση προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης ή η παράταση της προθεσμίας αυτής θεωρούνται αυτοδικαίως ανακληθείσες.

3. Για την απομάκρυνση του υπηκόου τρίτης χώρας αρκεί να διαπιστώνεται αρμοδίως η παραβίαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την πράξη επιστροφής ή των λόγων που αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 22 χωρίς να απαιτείται η έκδοση νέας διοικητικής πράξης.

4. Σε βάρος του υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος ανθίσταται κατά την εκτέλεση της απόφασης επιστροφής, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να εφαρμόζουν τα μέτρα καταναγκασμού που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 80 του ν.3386/2005 και της υπ' αριθμ. 4000/4/46-α' από 27-7-2009 κ.υ.α. (Β' - 1535). Στην περίπτωση αυτή τα μέτρα λαμβάνονται με σεβασμό στην προσωπικότητα και τα

θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου, χωρίς υπέρβαση του αναγκαίου μέτρου, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

5. Σε περίπτωση απομάκρυνσης με αεροπορική πτήση, λαμβάνονται υπόψη οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές, σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας, των κοινών απομακρύνσεων δια αέρος, που προβλέπονται στην Απόφαση 2004/573/EK (EE L 261/6-8-2004).

6. Οι αναγκαστικές επιστροφές, από την έκδοση των αποφάσεων επιστροφής σε βάρος υπηκόων τρίτων χωρών και την τυχόν υποβολή τους στο μέτρο της κράτησης μέχρι και την άφιξη και υποδοχή τους στην χώρα επιστροφής, υπόκεινται σε σύστημα ελέγχου, που λειτουργεί με μέριμνα του Συνηγόρου του Πολίτη, ο οποίος συνεργάζεται για τον σκοπό αυτό με διεθνείς οργανισμούς και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Προστασίας του Πολίτη, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη, προσδιορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του συστήματος ελέγχου, ιδίως ως προς τα κριτήρια πιστοποίησης των φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών, οι οποίοι θα συμμετέχουν στο σύστημα ελέγχου.

7. Για την κάλυψη των δαπανών της απομάκρυνσης εφαρμόζονται αναλογικώς οι διατάξεις του άρθρου 80 του ν.3386/2005 και της υπ' αριθμ. 4000/4/46-α' από 27-7-2009 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' - 1535).

Άρθρο 24

Αναβολή της απομάκρυνσης (Άρθρο 9 της Οδηγίας)

1. Η απομάκρυνση υπηκόου τρίτης χώρας που τελεί υπό διαδικασία επιστροφής αναβάλλεται υποχρεωτικά στις περιπτώσεις που : α) παραβιάζεται η αρχή της μη επαναπροώθησης ή β) έχει ανασταλεί στο πλαίσιο δικαστικής προστασίας.

2. Οι αρμόδιες για την εκτέλεση της απόφασης επιστροφής αστυνομικές αρχές δύνανται, με αιτιολογημένη απόφασή τους, να αναβάλουν την απομάκρυνση, για εύλογο χρόνο, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές περιστάσεις κάθε περίπτωσης και ιδίως: α) τη φυσική ή διανοητική κατάσταση του υπηκόου τρίτης χώρας ή β) τεχνικούς λόγους, όπως είναι η έλλειψη μέσων μεταφοράς ή η έλλειψη δυνατότητας απομάκρυνσης, λόγω αντικειμενικής αδυναμίας διαπίστωσης της ταυτότητας που, σε κάθε περίπτωση, δεν οφείλεται σε υπαίτια συμπεριφορά του υπό επιστροφή υπηκόου τρίτης χώρας ή γ) εφόσον συντρέχουν λόγοι πρακτικής ή νομικής αδυναμίας φυσικής μεταφοράς του υπό απομάκρυνση προσώπου, εντός εύλογου χρόνου, στην χώρα ιθαγένειας του ή σε άλλη χώρα διέλευσης.

Η αρμόδια αρχή εν προκειμένω αξιολογεί το εφικτό της απομάκρυνσης στην συγκεκριμένη περίπτωση βάσει ειδικότερων στοιχείων, τα οποία επικαλείται ο ενδιαφερόμενος, συνεκτιμώντας όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες αναφορικά με την ακολουθητέα πρακτική εκάστης τρίτης χώρας, ως προς τη συνεργασία σε θέματα επανεισδοχής. Προς το σκοπό αυτό η αρμόδια αρχή μπορεί να ζητά τη συνδρομή του αρμόδιου Τμήματος της Υπηρεσίας Ασύλου.

3. Εάν αναβληθεί η απομάκρυνση, κατά τα προβλεπόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, οι ως άνω αρχές δύνανται να επιβάλουν στον υπήκοο τρίτης χώρας τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 22 παρ. 4. Αν διαπιστωθεί παραβίαση των υποχρεώσεων αυτών, η απόφαση επιστροφής εκτελείται αμέσως και η απόφαση της παρ. 2 θεωρείται αυτοδικαίως ανακληθείσα ή εφόσον η απομάκρυνση δεν είναι τεχνικώς δυνατή επιβάλλονται με νέα απόφαση επαχθέστεροι περιοριστικοί όροι, οι οποίοι, σε περίπτωση υποτροπής, εξικνούνται μέχρι και τη διοικητική κράτηση, με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στο άρθρο 30 χρονικών ορίων.

4. Η απόφαση αναβολής της απομάκρυνσης επιδίδεται στον υπήκοο τρίτης χώρας και συνιστά γραπτή βεβαίωση ότι η απόφαση επιστροφής δεν μπορεί να εκτελεσθεί προσωρινά (βεβαίωση αναβολής της απομάκρυνσης). Η βεβαίωση του προηγούμενου εδαφίου έχει εξάμηνη ισχύ και μπορεί να ανανεώνεται μετά από νέα κρίση σχετικά με την εξακολούθηση του ανεπίκτου της απομάκρυνσης. Κατά το χρονικό διάστημα ισχύος της γραπτής βεβαίωσης, ο κάτοχός της έχει προσωρινό δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα και οφείλει, σε κάθε περίπτωση, να παραμένει στη διάθεση των αρμοδίων για την εκτέλεση της απομάκρυνσης αρχών και να συνεργάζεται μαζί τους, ώστε αυτή να καταστεί δυνατή σε σύντομο χρόνο.

5. Σε περίπτωση αδυναμίας των αρμόδιων κατά περίπτωση αρχών να διασφαλίσουν με ίδιους πόρους ή μέσα ότι οι υπήκοοι τρίτων χωρών των οποίων η απομάκρυνση έχει αναβληθεί απολαμβάνουν, κατά το χρονικό διάστημα της αναβολής, στοιχειώδεις όρους αξιοπρεπούς προσωρινής στέγασης σε εγκαταστάσεις δημόσιου ή κοινωφελούς χαρακτήρα και γενικότερα μπορούν να καλύψουν τις άμεσες βιοτικές τους ανάγκες, μπορεί να επιτραπεί, μετά από σχετική έγκριση, να απασχολούνται ως μισθωτοί σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας και σε συγκεκριμένες περιοχές της Χώρας υπό τους όρους και τις διαδικασίες που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Προστασίας του Πολίτη. Με την ίδια υπουργική απόφαση προσδιορίζονται επίσης ο τύπος, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την πρόσβαση των προσώπων των οποίων έχει αναβληθεί η απομάκρυνση στην απασχόληση και την υπαγωγή αυτών σε καθεστώς κοινωνικοασφαλιστικής κάλυψης. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διάρκεια του χρόνου αναβολής της απομάκρυνσης ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης σε προγράμματα κοινωνικής ένταξης, ενώ το ως άνω χρονικό διάστημα διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας δεν μπορεί να συνυπολογιστεί στην περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του ν.3338/2010 (Α' - 49) περί πρόσβασης στην ελληνική ιθαγένεια.

Άρθρο 25

Επιστροφή και απομάκρυνση ασυνόδευτων ανήλικων (Άρθρο 10 της Οδηγίας)

1. Πριν αποφασισθεί η έκδοση απόφασης επιστροφής ασυνόδευτου ανήλικου, παρέχεται συνδρομή από κατάλληλους φορείς, άλλους από τις αρχές που διενεργούν την επιστροφή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 19 του π.δ.220/2007 (Α' - 251) και λαμβάνονται δεόντως υπόψη τα βέλτιστα συμφέροντα του παιδιού.

2. Ασυνόδευτος ανήλικος δεν απομακρύνεται από τη Χώρα προτού οι αρμόδιες αρχές εξακριβώσουν ότι ο ανήλικος θα επιστραφεί σε μέλος της οικογένειάς του, σε ορισθέντα κηδεμόνα ή σε κατάλληλες εγκαταστάσεις υποδοχής ανηλίκων στο κράτος επιστροφής.

Άρθρο 26

Απαγόρευση εισόδου (Άρθρο 11 της Οδηγίας)

1. Απαγόρευση εισόδου του υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα εκδίδεται υποχρεωτικά με την απόφαση επιστροφής, είτε ως ουσιώδες τμήμα αυτής, είτε ως ξεχωριστή πράξη, εφόσον : α) δεν έχει χορηγηθεί χρονικό διάστημα οικειοθελούς αναχώρησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος ή β) ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωση επιστροφής. Επιπλέον, απαγόρευση εισόδου μπορεί να επιβληθεί σε περίπτωση που από την παρουσία του υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα προκύπτει κίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία. Οι αποφάσεις απαγόρευσης εισόδου εκδίδονται από τα όργανα και με τη διαδικασία που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 82 του ν.3386/2005, της υπ' αριθμ. 4000/4/32-ιβ' από 4-9-2006 κοινής απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1987/2006 σχετικά με τη δημιουργία, τη λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (*EE L 381/28-12-2006*).

2. Η διάρκεια της απαγόρευσης εισόδου καθορίζεται λαμβανομένων δεόντως υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων κάθε μεμονωμένης περίπτωσης και δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη από την ημερομηνία της απομάκρυνσης. Είναι δυνατόν, ωστόσο να υπερβαίνει την πενταετία, εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας αποτελεί σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή την εθνική ασφάλεια, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Σε κάθε περίπτωση επανεξετάζεται αυτεπαγγέλτως ανά τριετία.

3. Οι αρμόδιες κατά την κείμενη νομοθεσία αρχές δύνανται να ανακαλέσουν ή να αναστείλουν, την απαγόρευση εισόδου για υπήκοο τρίτης χώρας για τον οποίο έχει εκδοθεί απαγόρευση εισόδου σύμφωνα με την παρ. 1 περίπτ. β', κατόπιν αίτησής του, εφόσον αυτός δύναται να αποδείξει ότι έχει αναχωρήσει από το ελληνικό έδαφος συμμορφούμενος πλήρως με την απόφαση επιστροφής. Ως πλήρης συμμόρφωση με απόφαση επιστροφής λογίζεται και η οικειοθελής αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας που τελεί υπό καθεστώς αναβολής απομάκρυνσης. Η αίτηση υποβάλλεται μέσω των ελληνικών προξενικών αρχών του τόπου διαμονής του ενδιαφερομένου.

4. Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων στα οποία έχει χορηγηθεί άδεια διαμονής, σύμφωνα με σύμφωνα με τα άρθρα 46 - 51 του ν.3386/2005, όπως ισχύει δεν υπόκεινται σε απαγόρευση εισόδου, εφόσον δεν αποτελούν απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια ή την εθνική ασφάλεια και υπό τον όρο ότι συμμορφώνονται πλήρως στην απόφαση επιστροφής που εκδίδεται σε περίπτωση που απωλέσουν για οιονδήποτε λόγο το δικαίωμα διαμονής στη Χώρα. Οι αρμόδιες κατά

την κείμενη νομοθεσία αρχές δύνανται να μην εκδίδουν, να αναστέλλουν ή να ανακαλούν την καταχώριση απαγόρευσης εισόδου για ανθρωπιστικούς λόγους ή λόγους δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν.3386/2005 και της κ.υ.α. 4000/4/32-ιβ' της 4-9-2006, όπως ισχύουν.

5. Όταν εξετάζεται η έκδοση άδειας παραμονής ή άλλης άδειας που παρέχει δικαίωμα διαμονής, σε υπήκοο τρίτης χώρας στον οποίο έχει επιβληθεί απαγόρευση εισόδου από άλλο κράτος μέλος, η υπηρεσία έκδοσης διαβουλεύεται δια μέσω του εθνικού Γραφείου SIRENE με το κράτος μέλος που εξέδωσε την απαγόρευση εισόδου, σύμφωνα με το άρθρο 25 της Σύμβασης Σένγκεν, και λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντά του.

6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται με την επιφύλαξη του δικαιώματος διεθνούς προστασίας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο α' του π.δ.96/2008 (Α' - 152) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/83/EK του Συμβουλίου της 29^{ης} Απριλίου 2004 για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (EE L 304/30-9-2004)».

7. Κατά τα λοιπά εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 82 του ν.3386/2005.

Άρθρο 27

Μορφή (Άρθρο 12 της Οδηγίας)

1. Οι αποφάσεις επιστροφής, οι οποίες εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, περιβάλλονται τον έγγραφο τύπο και περιλαμβάνουν σαφή αιτιολογία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν.2690/1999, Α' - 45), όπως αυτός ισχύει κάθε φορά. Οι προαναφερθείσες αποφάσεις κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο και αναφέρουν τους νομικούς και πραγματικούς λόγους για την έκδοσή τους, καθώς και πληροφορίες για τα διαθέσιμα ένδικα μέσα. Οι πληροφορίες σχετικά με την αιτιολογία της απόφασης επιστροφής μπορούν να είναι περιορισμένες, εφόσον αυτό απαιτείται για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας της άμυνας και της δημόσιας ασφάλειας, καθώς επίσης και σε περιπτώσεις πρόληψης, διερεύνησης και εξιχνίασης αξιοποιώνων πράξεων, εντοπισμού και δίωξης των δραστών.

2. Οι αρμόδιες για τον χειρισμό θεμάτων αλλοδαπών υπηρεσίες εξασφαλίζουν, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου, τη γραπτή ή προφορική μετάφραση των βασικών σημείων των αποφάσεων επιστροφής, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τα διαθέσιμα ένδικα μέσα, σε γλώσσα που κατανοεί ή θεωρείται ευλόγως ότι κατανοεί ο υπήκοος τρίτης χώρας. Για το σκοπό αυτό οι ίδιες υπηρεσίες μπορούν να απευθύνονται και να αξιοποιούν τη συνεισφορά φορέων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, αλλά και προσώπων

που διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις για την επαρκή διαμεσολάβηση και επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών και του ενδιαφερομένου.

3. Η παρ. 2 δεν εφαρμόζεται για τους υπηκόους τρίτης χώρας που έχουν εισέλθει παράνομα στο ελληνικό έδαφος και δεν τους έχει χορηγηθεί άδεια ή δικαίωμα να παραμείνουν στην Ελλάδα. Στην περίπτωση αυτή, οι αποφάσεις που αφορούν την επιστροφή κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1, εκδίδονται μέσω τυποποιημένου εντύπου που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 1 της υπ' αριθμ. 4000/4/46-α' από 22-7-2009 κ.υ.α.. Το έντυπο αυτό μεταφράζεται σε τουλάχιστον πέντε από τις γλώσσες στις οποίες χρησιμοποιούν ή κατανοούν καλύτερα οι λαθρομετανάστες που εισέρχονται παράνομα στην ελληνική επικράτεια.

Άρθρο 28

Ένδικα βοηθήματα (Άρθρο 13 της Οδηγίας)

1. Κατά των αποφάσεων επιστροφής που εκδίδονται από τις κατά περίπτωση αρμόδιες αστυνομικές αρχές, οι υπήκοοι τρίτων χωρών δύνανται να προσφύγουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 77 του ν.3386/2005. Κατά οποιασδήποτε απόφασης που αφορά σε διαδικασία της επιστροφής, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προσφύγουν στα αρμόδια κατά τόπους διοικητικά πρωτοδικεία της Χώρας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 15 του ν.3068/2002, όπως ισχύει κάθε φορά, ενώ μπορούν να αναζητήσουν προσωρινή δικαστική προστασία σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Για τις προσφυγές κατά των αποφάσεων εγγραφής στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών και στον Κατάλογο Σένγκεν εφαρμόζεται η υπ' αριθμ. 4000/4/32-ιβ' από 4-9-2006 κ.υ.α. (Β' - 1353), καθώς επίσης οι οικείες διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

2. Τα αρμόδια διοικητικά όργανα αποφαινόμενα επί προσφυγών ή αιτήσεων θεραπείας του άρθρου 24 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν.2690/1999), οι οποίες αφορούν στη διαδικασία της επιστροφής, έχουν δε την αρμοδιότητα να επανεξετάζουν αυτεπαγγέλτως, τόσο την νομιμότητα, όσο και την ουσία των αποφάσεων επιστροφής και να αναστέλλουν προσωρινώς την εφαρμογή τους.

3. Οι αρμόδιες για θέματα αλλοδαπών αρχές υποχρεούνται να παράσχουν πληροφορίες και κάθε δυνατή συνδρομή στον υπήκοο τρίτης χώρας που αιτείται νομικές συμβουλές, εκπροσώπηση από δικηγόρο και γλωσσική αρωγή, προκειμένου να ασκήσει τα δικαιώματα του παρόντος άρθρου.

4. Η απαραίτητη νομική αρωγή και εκπροσώπηση παρέχεται δωρεάν κατόπιν αιτήσεως σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3226/2004, εφόσον κατά την κρίση του δικαστή η αίτηση ακύρωσης δεν είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 15 παρ. 3 έως 6 της οδηγίας 2005/85/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με το π.δ.90/2008, ως ισχύει.

Άρθρο 29**Εγγυήσεις ενόψει της επιστροφής
(Άρθρο 14 της Οδηγίας)**

Οι αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές μεριμνούν, ώστε κατά το χρονικό διάστημα της οικειοθελούς αναχώρησης, το οποίο χορηγείται σύμφωνα με το άρθρο 22 και κατά τα χρονικά διαστήματα για τα οποία αναβάλλεται η απομάκρυνση σύμφωνα με το άρθρο 24 να εξασφαλίζεται η οικογενειακή ενότητα του υπηκόου τρίτης χώρας που υπόκειται σε μέτρο επιστροφής και η πρόσβαση των ανηλίκων στο βασικό εκπαιδευτικό σύστημα, ανάλογα με τη διάρκεια της διαμονής τους, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 72 του ν.3386/2005. Επίσης, μεριμνούν για την παροχή επείγουσας υγειονομικής περίθαλψης και της απαραίτητης θεραπευτικής αγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 84 παρ. 1 του ν.3386/2005, όταν αυτό καθίσταται αναγκαίο, και λαμβάνουν υπόψη ιδιαιτέρως την κατάσταση των ευάλωτων ατόμων κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος. Η κατάσταση των υπηκόων τρίτων χωρών που τελούν υπό κράτηση ρυθμίζεται από τις ειδικότερες διατάξεις των άρθρων 31 και 32.

Άρθρο 30**Κράτηση
(Άρθρο 15 της Οδηγίας)**

1. Οι υπήκοοι τρίτης χώρας που υπόκεινται σε διαδικασίες επιστροφής, τίθενται υπό κράτηση για την προετοιμασία της επιστροφής και τη διεκπεραίωση της διαδικασίας απομάκρυνσης, εκτός εάν στη συγκεκριμένη περίπτωση δύναται να εφαρμοσθούν αποτελεσματικά άλλα επαρκή αλλά λιγότερο επαχθή μέτρα, όπως εκείνα που προβλέπονται στο άρθρο 22 παρ. 3. Το μέτρο της κράτησης εφαρμόζεται όταν : α) υπάρχει κίνδυνος διαφυγής ή β) ο συγκεκριμένος υπήκοος τρίτης χώρας αποφεύγει ή παρεμποδίζει την προετοιμασία της επιστροφής ή τη διαδικασία απομάκρυνσης ή γ) συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας.

Η κράτηση επιβάλλεται και διατηρείται για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα διεκπεραίωσης της διαδικασίας απομάκρυνσης, η οποία εξελίσσεται και εκτελείται με τη δέουσα επιμέλεια. Σε κάθε περίπτωση, για την επιβολή ή τη συνέχιση του μέτρου της κράτησης λαμβάνεται υπόψη η διαθεσιμότητα κατάλληλων χώρων κράτησης και η δυνατότητα εξασφάλισης αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης για τους κρατούμενους.

2. Η κράτηση διατάσσεται εγγράφως, με απόφαση των οργάνων της παρ. 2 του άρθρου 76 του ν.3386/2005 και συνοδεύεται από πραγματική και νομική αιτιολόγηση. Ο υπήκοος τρίτης χώρας που κρατείται, παράλληλα με τα δικαιώματα που έχει σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, μπορεί να προβάλει και αντιρρήσεις κατά της απόφασης κράτησης ή παράτασης της κράτησής του ενώπιον του προέδρου ή του υπ' αυτού οριζόμενου πρωτοδίκη του διοικητικού πρωτοδικείου, στην Περιφέρεια του οποίου κρατείται. Για το δικαίωμα δε αυτό ο αλλοδαπός ενημερώνεται αμέσως. Ο συγκεκριμένος υπήκοος τρίτης χώρας, απολύεται αμέσως

εάν διαπιστωθεί ότι η κράτησή του δεν είναι νόμιμη, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις περί της απόφασης κράτησης.

3. Σε κάθε περίπτωση η συνδρομή των προϋποθέσεων της κράτησης επανεξετάζεται αυτεπαγγέλτως, ανά τρίμηνο, από το όργανο που εξέδωσε την απόφαση κράτησης. Οι σχετικές αποφάσεις διαβιβάζονται στον πρόεδρο ή τον υπ' αυτού οριζόμενο πρωτοδίκη του διοικητικού πρωτοδικείου της παρ. 2, ο οποίος και ασκεί την εποπτεία της επανεξέτασης

4. Όταν καθίσταται πρόδηλο ότι δεν υφίσταται πλέον λογική προοπτική απομάκρυνσης για νομικούς ή άλλους λόγους ή όταν παύουν να ισχύουν οι όροι της παρ. 1, η κράτηση αίρεται και το συγκεκριμένο πρόσωπο απολύεται αμέσως μετά τη διαπίστωση των ανωτέρω γεγονότων, με ευθύνη της αρμόδιας για την εκτέλεση της απομάκρυνσης αστυνομικής αρχής.

5. Η κράτηση συνεχίζεται για το χρονικό διάστημα που πληρούνται οι όροι της παρ. 1 και εφόσον είναι αναγκαία για να διασφαλισθεί η επιτυχής απομάκρυνση. Το ανώτατο όριο κράτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το εξάμηνο.

6. Το χρονικό όριο της παρ. 5 μπορεί να παραταθεί για περιορισμένο χρόνο που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες παρά τις εύλογες προσπάθειες των αρμόδιων υπηρεσιών η επιχείρηση απομάκρυνσης είναι πιθανόν να διαρκέσει περισσότερο επειδή : α) ο συγκεκριμένος υπήκοος της τρίτης χώρας αρνείται να συνεργασθεί ή β) καθυστερεί η λήψη αναγκαίων εγγράφων από τρίτες χώρες.

Άρθρο 31

Όροι κράτησης (Άρθρο 16 της Οδηγίας)

1. Η κράτηση, κατά κανόνα, λαμβάνει χώρα σε ειδικές εγκαταστάσεις ή χώρους, οι οποίοι ιδρύονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Προστασίας του Πολίτη και υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και της Ελληνικής Αστυνομίας. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες λειτουργίας των χώρων αυτών. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, οι υπό κράτηση υπήκοοι τρίτων χωρών κρατούνται χωριστά από τους κρατούμενους του κοινού ποινικού δικαίου.

2. Επιτρέπεται στους υπό κράτηση υπηκόους τρίτων χωρών, κατόπιν αιτήματος, να έρχονται σε επαφή με τους νόμιμους αντιπροσώπους τους, μέλη της οικογένειάς τους και τις αρμόδιες Προξενικές Αρχές της χώρας καταγωγής τους, σύμφωνα με τις εν ισχύ σχετικές πάγιες εθνικές διαδικασίες ή/ και πρακτικές.

3. Δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στις περιπτώσεις ευάλωτων ατόμων και παρέχεται επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και η απαραίτητη θεραπευτική αγωγή, όταν αυτό είναι αναγκαίο. Οι υπηρεσίες αυτές μπορούν επικουρικώς να παρέχονται από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις ή άλλους φορείς, στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων δράσεων.

4. Οι σχετικές και αρμόδιες εθνικές, διεθνείς και μη κυβερνητικές οργανώσεις και όργανα έχουν τη δυνατότητα να επισκέπτονται τις εγκαταστάσεις κράτησης που αναφέρονται στην παρ. 1, στο βαθμό που χρησιμοποιούνται για την κράτηση υπηκόων τρίτων χωρών σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο. Οι επισκέψεις αυτές υπόκεινται σε αδειοδότηση από την αρμόδια για τη φύλαξη της εγκατάστασης αστυνομική αρχή σύμφωνα με τις πάγιες εθνικές διαδικασίες ή / και πρακτικές.

5. Οι υπό κράτηση υπήκοοι τρίτων χωρών λαμβάνουν συστηματικά πληροφορίες στις οποίες επεξηγείται ο κανονισμός που εφαρμόζεται στην εγκατάσταση όπου φιλοξενούνται και ορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν στοιχεία περί του δικαιώματός τους, σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες ή/ και πρακτικές, να έρχονται σε επαφή με τις οργανώσεις και τα όργανα που αναφέρονται στην παρ. 4.

Άρθρο 32

Κράτηση ανηλίκων και οικογενειών (Άρθρο 17 της Οδηγίας)

1. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι και οι οικογένειες με ανηλίκους κρατούνται μόνο εφόσον δεν μπορούν να εφαρμοσθούν για τον ίδιο σκοπό άλλα επαρκή αλλά λιγότερο επαχθή μέτρα και για το ελάχιστο απαιτούμενο χρονικό διάστημα.

2. Στις οικογένειες που κρατούνται εν αναμονή της απομάκρυνσής τους παρέχεται χωριστό κατάλυμα, το οποίο εξασφαλίζεται επαρκής ιδιωτική ζωή.

3. Οι υπό κράτηση ανήλικοι έχουν τη δυνατότητα να ασχολούνται με δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, όπως δραστηριότητες παιγνιδιού και ψυχαγωγικές δραστηριότητες που αρμόζουν στην ηλικία τους και ανάλογα με τη διάρκεια της παραμονής τους, έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 72 του ν.3386/2005, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

4. Στους ασυνόδευτους ανηλίκους παρέχεται κατά το δυνατόν κατάλυμα σε ιδρύματα τα οποία διαθέτουν προσωπικό και εγκαταστάσεις που λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες προσώπων της ηλικίας τους.

5. Τα βέλτιστα συμφέροντα του παιδιού λαμβάνονται πρωτίστως υπόψη κατά την κράτηση ανηλίκων εν αναμονή απομάκρυνσης.

Άρθρο 33**Καταστάσεις έκτακτης ανάγκης
(Άρθρο 18 της Οδηγίας)**

1. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο εξαιρετικά υψηλός αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών προς επιστροφή δημιουργεί απρόβλεπτο υψηλό φόρτο για το δυναμικό της εγκατάστασης κράτησης ή στο διοικητικό ή δικαστικό προσωπικό της χώρας μπορεί ενόσω διαρκεί η έκτακτη κατάσταση, να αποφασισθεί η παροχή μεγαλύτερης προθεσμίας δικαστικής εξέτασης, σύμφωνα με το άρθρο 30 παρ. 2 και να λαμβάνονται επείγοντα μέτρα όσον αφορά τις συνθήκες κράτησης, κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 31 παρ. 1 και στο άρθρο 32 παρ. 2.

2. Στις ως άνω περιπτώσεις, στις οποίες λαμβάνονται έκτακτα μέτρα, οι αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη ενημερώνουν σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ακολούθως, η Επιτροπή ενημερώνεται αμέσως μόλις παύσουν να ισχύουν ο λόγοι για την εφαρμογή των έκτακτων μέτρων.

3. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν επιτρέπει στις κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές της Χώρας να παρεκκλίνουν από τη γενική υποχρέωση να λαμβάνονται όλα τα κατάλληλα μέτρα είτε γενικά είτε ειδικά, ώστε να εξασφαλίζεται η εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την Οδηγία 2008/115/ΕΚ.

Άρθρο 34**Εξουσιοδοτική διάταξη**

Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, όπου τούτο απαιτείται, μπορεί να ρυθμίζεται κάθε άλλο ειδικότερο θέμα που αναφέρεται στην εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου αυτού του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄**ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 35****Επιστροφή υπηκόων κ-μ της ΕΕ και μελών των οικογενειών τους,
καθώς και μελών οικογένειας Έλληνα πολίτη**

1. Για την επιστροφή προσώπων που απολαμβάνουν του κοινοτικού δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 5 του Κώδικα Συνόρων Σένγκεν, καθώς επίσης και των διατάξεων του π.δ.106/2007 (Α΄ - 135), ισχύουν οι διατάξεις του παρόντος που αφορούν τα όργανα, τις διαδικασίες, τις διαδικαστικές εγγυήσεις και την δικαστική προστασία των υπό επιστροφή αλλοδαπών, με την επιφύλαξη ότι στα άρθρα 22 έως 24 του προαναφερόμενου προεδρικού διατάγματος δεν περιέχονται ευνοϊκότερες διατάξεις.

2. Ως προς τις ουσιαστικές προϋποθέσεις και όρους έκδοσης των αποφάσεων επιστροφής σε βάρος των προσώπων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις που περιέχονται στα άρθρα 22 έως 24 του π.δ.106/2007 (Α' - 135).

3. Οι ρυθμίσεις των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις μελών οικογένειας Έλληνα πολίτη.

Άρθρο 36

Προστασία από την επιστροφή

1. Απαγορεύεται η επιστροφή αλλοδαπού εφόσον :

α. Είναι ανήλικος και οι γονείς ή τα πρόσωπα που έχουν την επιμέλεια του διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

β. Είναι γονέας ημεδαπού ανηλίκου και έχει την επιμέλεια ή έχει υποχρέωση διατροφής, την οποία εκπληρώνει.

γ. Έχει υπερβεί το 80^ο έτος της ηλικίας του.

δ. Του έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας ή έχει ζητήσει την παροχή τέτοιου καθεστώτος και το αίτημά του δεν έχει κριθεί οριστικά, υπό την επιφύλαξη των άρθρων 32 και 33 της Σύμβασης της Γενεύης του 1951.

ε. Είναι ανήλικος στον οποίο έχουν επιβληθεί αναμορφωτικά μέτρα με απόφαση του Δικαστηρίου Ανηλίκων.

στ. Διαπιστώνεται η ομογενειακή του ιδιότητα.

Στην απαγόρευση της επιστροφής περιλαμβάνονται και οι έγκυες γυναίκες κατά τη διάρκεια της κύησης και για έξι μήνες μετά τον τοκετό.

2. Δεν απαγορεύεται η απέλαση στις περιπτ. β', γ' και στ' της προηγούμενης παραγράφου, όταν ο αλλοδαπός είναι επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία.

3. Στις περιπτώσεις ασυνόδευτων ανηλίκων εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 32 του παρόντος νόμου.

4. Η προστασία που παρέχουν οι διατάξεις του παρόντος άρθρου καταλαμβάνουν και τα πρόσωπα που τελούν εκτός του πεδίου εφαρμογής του Κεφαλαίου Γ' του παρόντος νόμου.

Άρθρο 37

Τροποποιήσεις στις διατάξεις του ν.3386/2005

1. Οι παράγραφοι 1 έως 3 του άρθρου 44 του ν.3386/2005, όπως ισχύουν, αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης χορηγείται άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους σε υπηκόους τρίτων χωρών που εμπίπτουν σε κάποια από τις παρακάτω κατηγορίες, εφόσον αυτοί δεν αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια :

α. Θύματα εμπορίας ανθρώπων και παράνομης διακίνησης μεταναστών, τα οποία δεν συνεργάζονται με τις διωκτικές Αρχές, εφόσον υφίσταται σχετική πράξη χαρακτηρισμού από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών και βεβαιώνεται από τις αρμόδιες αρχές ότι έχει κινηθεί η διαδικασία για την εξάρθρωση των εγκληματικών οργανώσεων.

β. Θύματα εγκληματικών πράξεων, οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 1 έως 3 του ν.927/1979 (ΦΕΚ 139 Α΄), εφόσον έχει ασκηθεί γι' αυτές ποινική δίωξη και μέχρι να εκδοθεί δικαστική απόφαση. Εάν τα ανωτέρω πρόσωπα υποβάλλονται σε θεραπευτική αγωγή, η άδεια διαμονής εξακολουθεί να χορηγείται για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θεραπεία τους.

γ. Ενήλικοι, θύματα ενδοοικογενειακής βίας ή ανίκανοι να επιμεληθούν των υποθέσεών τους εξαιτίας λόγων υγείας ή ανήλικοι που αποδεδειγμένα χρήζουν προστατευτικών μέτρων και φιλοξενούνται από ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα κοινωφελούς σκοπού, εφόσον η επιστροφή τους σε ασφαλές περιβάλλον είναι αδύνατη.

δ. Ανήλικοι, η επιμέλεια των οποίων έχει ανατεθεί με απόφαση ελληνικού δικαστηρίου ή αλλοδαπού δικαστηρίου, που αναγνωρίζεται από τις ελληνικές αρχές, σε οικογένειες Ελλήνων ή οικογένειες υπηκόων τρίτων χωρών με νόμιμη διαμονή στη Χώρα ή για τα οποία είναι εκκρεμής διαδικασία υιοθεσίας ενώπιον των ελληνικών αρχών.

ε. Θύματα εργατικών ατυχημάτων και λοιπών ατυχημάτων που καλύπτονται από την ελληνική νομοθεσία, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θεραπεία ή λαμβάνουν σύνταξη για την ίδια αιτία. Προϋπόθεση για την υποβολή του αιτήματος για τη χορήγηση της άδειας διαμονής σε πρόσωπα της εν λόγω κατηγορίας είναι η κατοχή από τον αιτούντα ισχυρής άδειας διαμονής, εκτός εάν πρόκειται για θύματα ιδιαίτερα καταχρηστικών όρων εργασίας και η παραμονή τους στη χώρα είναι αναγκαία για την εκκαθάριση των έναντι αυτών εργοδοτικών υποχρεώσεων.

στ. Πάσχοντες από σοβαρά προβλήματα υγείας. Η συνδρομή σοβαρών προβλημάτων υγείας, καθώς και η διάρκεια της θεραπείας, διαπιστώνονται με πρόσφατο ιατρικό πιστοποιητικό. Σε περίπτωση, κατά την οποία το πρόβλημα υγείας αναφέρεται σε λοιμώδες νόσημα, για την έκδοση της ανωτέρω απόφασης απαιτείται σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Υγείας, Διατροφής και Άθλησης ότι δεν συντρέχει κίνδυνος για τη δημόσια υγεία. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής για πρόσωπα που πάσχουν από σοβαρά προβλήματα υγείας είναι η κατοχή από τον αιτούντα ισχυρής άδειας διαμονής.

ζ. Ανήλικοι φιλοξενούμενοι σε οικοτροφεία, που λειτουργούν υπό την εποπτεία των αρμόδιων Υπουργείων.

η. Ενήλικοι που γεννήθηκαν στην Ελλάδα καθώς και όσοι φοίτησαν σε έξι τουλάχιστον τάξεις ελληνικού σχολείου πριν ενηλικιωθούν, εφόσον εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα

θ. Σύζυγοι και συντηρούμενα μέλη οικογένειας Έλληνα πολίτη.

Προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε πρόσωπα των παραπάνω κατηγοριών είναι η κατοχή διαβατηρίου, έστω και εάν αυτό έχει λήξει. Άδεια διαμονής χορηγείται και στις περιπτώσεις διαπιστωμένης αντικειμενικής αδυναμίας

εφοδιασμού του ενδιαφερομένου με διαβατήριο εφόσον αυτή διαπιστώνεται, κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης του ενδιαφερομένου και γνώμης της αρμόδιας Επιτροπής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 84 του Ν. 3386/2005.

Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής της περίπτωσης α' είναι ετήσια και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για δύο έτη μόνο με την προϋπόθεση ότι συνεχίζεται η διερεύνηση της σχετικής ποινικής διαδικασίας. Σε περίπτωση που η διαδικασία αυτή περατωθεί με οποιονδήποτε τρόπο ή τεθεί στο αρχείο, η άδεια διαμονής μπορεί να ανανεωθεί για έναν από τους λοιπούς λόγους του παρόντος ύστερα από γνώμη επιτροπής της παραγράφου 1 του άρθρου 89 και μόνον εφόσον κρίνεται σκόπιμη εκ των εν γένει περιστάσεων και των στοιχείων του φακέλου ότι συντρέχει εξαιρετικός λόγος προς τούτο.

Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής των περιπτώσεων β', γ', δ' και ζ' είναι ετήσια και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για δύο έτη εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις. Η διάρκεια της άδειας διαμονής των περιπτώσεων ε' και στ' είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται ανά διετία εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις. Η διάρκεια της άδειας διαμονής των περιπτώσεων η' και θ' είναι ετήσια και μπορεί να ανανεωθεί μόνον για έναν από τους λοιπούς λόγους του παρόντος νόμου.

Για την εξέταση αιτήματος χορήγησης άδειας διαμονής σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο δεν καταβάλλεται παράβολο, εκτός των περιπτώσεων η' και θ' για τις οποίες καταβάλλεται παράβολο ύψους 150 ευρώ.

Οι κάτοχοι άδειας διαμονής των περιπτώσεων α', β', η' καθώς και όσοι αποκτούν άδεια διαμονής ως σύζυγοι Ελλήνων πολιτών με βάση την περίπτωση του στοιχ. θ' έχουν δικαίωμα να εργαστούν με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή να παρέχουν υπηρεσίες ή έργο.

2. Ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί κατ' εξαίρεση να χορηγεί μετά από γνώμη Επιτροπής της παραγράφου 1 του άρθρου 89 του παρόντος άδεια διαμονής διάρκειας ενός (1) έτους σε υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα και αποδεικνύουν ότι έχουν αναπτύξει ιδιαίτερους δεσμούς με τη Χώρα, εφόσον δεν συντρέχουν στο πρόσωπό τους λόγοι δημόσιας τάξης. Η άδεια διαμονής για εξαιρετικούς λόγους μπορεί να ανανεώνεται μόνο για έναν από τους λοιπούς λόγους του παρόντος νόμου.

Αίτημα χορήγησης άδειας για εξαιρετικούς λόγους εξετάζεται μόνον εφ' όσον ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας προσκομίζει (α) θεώρηση εισόδου ή άδειας διαμονής έστω και εάν αυτές έχουν λήξει, (β) διαβατήριο σε ισχύ (γ) παράβολο ύψους 300 ευρώ καθώς και (δ) έγγραφα που στοιχειοθετούν ότι έχουν αναπτύξει ιδιαίτερους δεσμούς με τη Χώρα, οι οποίοι καθιστούν αναγκαία τη παραμονή του εντός Ελληνικής Επικράτειας.

Κατ' εξαίρεση δεν απαιτείται η προσκόμιση των υπό στοιχ. α' εγγράφων εφόσον ο ενδιαφερόμενος αποδεικνύει με έγγραφα βέβαιης χρονολογίας το πραγματικό γεγονός της διαμονής του στη χώρα για δώδεκα τουλάχιστον συνεχή χρόνια. Με απόφαση του ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης μπορεί να καθορίζει περιοριστικά τα έγγραφα βέβαιης χρονολογίας που αποδεικνύουν τη δωδεκαετή συνεχή παραμονή του αιτούντος στη χώρα.

Δεν απαιτείται επίσης η κατοχή διαβατηρίου σε ισχύ εφόσον συντρέχει διαπιστωμένη αντικειμενική αδυναμία του ενδιαφερομένου να εφοδιαστεί με

οιοδήποτε ταξιδιωτικό έγγραφο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 84 του Ν. 3386/2005.

Στην περίπτωση που ο ειδικός δεσμός που ο ενδιαφερόμενος επικαλείται συνδέεται με σοβαρούς λόγους υγείας του ίδιου ή ανηλικού τέκνου του, θα πρέπει να αποδεικνύει ότι οι λόγοι αυτοί προέκυψαν μετά την είσοδό του στη Χώρα και συνδέονται με τη διαμονή του σε αυτή.

Για τη διαπίστωση της συνδρομής ιδιαίτερων δεσμών με τη Χώρα συνεκτιμώνται ιδίως (α) η πολύ καλή γνώση της ελληνικής γλώσσας, (β) η φοίτηση σε ελληνικό σχολείο πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, (γ) το διάστημα διαμονής του στην Ελλάδα και κυρίως της νόμιμης, (δ) ο χρόνος τυχόν ασφάλισής του σε ελληνικό οργανισμό κύριας ασφάλισης και εκπλήρωσης φορολογικών υποχρεώσεων, (ε) ο συγγενικός δεσμός του με Έλληνα πολίτη ή ομογενή.

3. Αρμόδια υπηρεσία για την υποβολή των παραπάνω αιτήσεων είναι η Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Η κατάθεση αίτησης για χορήγηση άδειας διαμονής για εξαιρετικούς λόγους δεν συνεπάγεται τη νόμιμη διαμονή του αιτούντος για το χρόνο που θα απαιτηθεί μέχρι την εξέταση του φακέλου. Κατά τη διαδικασία εξέτασης του φακέλου δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του παρόντος».

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 44 του ν.3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η άδεια διαμονής που χορηγείται στις περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ', της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου μπορεί να ανανεωθεί για έναν από τους λοιπούς λόγους του νόμου αυτού, εφόσον εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους εκδόθηκε».

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 44 του ν.3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι άδειες διαμονής της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου παρέχουν στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στη μισθωτή απασχόληση και στην παροχή υπηρεσιών ή έργου.».

4. Τα εδάφια τρίτο και τέταρτο της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του ν.3386/2005, όπως τροποποιήθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου 15 του ν.3536/2007, αντικαθίστανται ως εξής:

«Ειδικά για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο πολίτης τρίτης χώρας αδυνατεί να προσκομίσει ισχύον διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο, είναι δυνατή η χορήγηση της άδειας διαμονής με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας επικαλείται ειδικώς και αιτιολογημένως αντικειμενική αδυναμία λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών ή καταστάσεων, κατόπιν γνώμης της κατωτέρω Επιτροπής, εκτός αν συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης για τον ανωτέρω σκοπό συνιστάται ειδική τριμελής Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί σχετικά με την ύπαρξη αντικειμενικής αδυναμίας προσκόμισης ισχυρού διαβατηρίου και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού ως εξής:

α. Τον πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ως πρόεδρο,

β. Τον προϊστάμενο του αρμόδιου Τμήματος του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

γ. Έναν υπάλληλο του αρμόδιου Τμήματος του Υπουργείου Εξωτερικών.

Εισηγητής στην Επιτροπή ορίζεται με τον αναπληρωτή του υπάλληλος του αρμόδιου Τμήματος της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.».

5. Η παράγραφος 1 του άρθρου 89 του ν.3386/2005, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συνιστώνται τρεις (3) Επιτροπές Μετανάστευσης, οι οποίες γνωμοδοτούν σχετικά με τη συνδρομή ιδιαίτερων δεσμών με την κοινωνική ζωή της χώρας καθώς και σε κάθε περίπτωση που παραπέμπεται σε αυτές στο πλαίσιο χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Με απόφαση του ιδίου συγκροτούνται οι Επιτροπές και ορίζονται τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη τους και οι γραμματείς με τους αναπληρωτές τους.

Κάθε μία από αυτές αποτελείται από:

α. Έναν (1) υπάλληλο της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης προϊστάμενο θέσης ευθύνης, ως Πρόεδρο.

β. Έναν (1) Έναν αξιωματικό της Διεύθυνσης Αλλοδαπών του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας

γ. Έναν (1) εκπρόσωπο της κοινωνίας των πολιτών που προτείνει η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Εισηγητές στις Επιτροπές Μετανάστευσης ορίζονται υπάλληλοι της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.».

6. Η παράγραφος 4 του άρθρου 73 του ν.3386/2005 καταργείται.

7. Η παράγραφος 5 του άρθρου 73 του ν.3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Υπήκοος τρίτης χώρας, που παραβιάζει την προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης ή, σε κάθε άλλη περίπτωση, διαμένει παράνομα στη Χώρα για χρονικό διάστημα που δεν ξεπερνά τις τριάντα (30) ημέρες, υποχρεούται κατά την αναχώρηση να καταβάλει το τετραπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για άδεια διαμονής ετήσιας διάρκειας.¹ Εάν ο χρόνος της παράνομης διαμονής είναι μεγαλύτερος των τριάντα (30) ημερών, υποχρεούται να καταβάλει το οκταπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για ετήσια άδεια διαμονής.

Η διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του ανωτέρω προστίμου καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη.

Εξαιρούνται από την επιβολή προστίμων: α) οι ανήλικοι, β) όσοι έχουν την ιδιότητα του ομογενούς, γ) όσοι έχουν την ιδιότητα του συζύγου ή γονέα ημεδαπού, ομογενούς ή κοινοτικού, δ) όσοι εντάσσονται σε διαδικασίες και προγράμματα οικειοθελούς επαναπατρισμού, ε) όσοι παραβιάζουν το νόμιμο χρόνο παραμονής τους

¹ Αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14, παρ.3 του ν.3536/2007

στην ελληνική επικράτεια για λόγους ανωτέρας βίας, εφόσον αναχωρήσουν εντός τριάντα (30) ημερών από την εξάλειψη του γεγονότος. Για τη συνδρομή του λόγου εξαιρέσεως σε κάθε περίπτωση αποφαινεται η αστυνομική αρχή που πραγματοποιεί τον έλεγχο αναχώρησης του αλλοδαπού.».

8. Εκκρεμείς αιτήσεις που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 παρ.2 του ν.3386/2005, όπως ισχύει, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, όπως τροποποιούνται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, εφόσον πληρούνται οι αντίστοιχες προϋποθέσεις.

Άρθρο 38

Αποζημίωση μελών Επιτροπών Προσφυγών

Στους ιδιώτες που συμμετέχουν με πλήρη απασχόληση ως μέλη σε Επιτροπές που εξετάζουν προσφυγές αλλοδαπών, οι οποίες αφορούν αιτήματα διεθνούς προστασίας, καταβάλλεται αποζημίωση, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη, κατά παρέκκλιση από τις ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 39

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις ρυθμίσεις του ή αντιμετωπίζει διαφορετικά τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο αυτού, με την επιφύλαξη της διατήρησης σε ισχύ των ρητώς αναφερομένων στις διατάξεις του παρόντος νόμου και αποκλειστικά για τις σε αυτό προσδιοριζόμενες κατηγορίες προσώπων.

Άρθρο 40

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν στις επιμέρους διατάξεις του ορίζεται άλλος χρόνος.-

Αθήνα,

2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

**ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ANNA ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΡΟΥΤΣΑΣ

**ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΛΟΥΚΙΑ-ΤΑΡΣΙΤΣΑ ΚΑΤΣΕΛΗ

**ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ